Canadan suomalaisten Suurjuhlat viikon kuluttua!

VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 88 — Vol. XLVII vuosikerta | SUDBURY, ONTARIO | Lauantaina, heinäk. 27 p. 1963 | Saturday, July 27, 1963

Ydinasekokeilukieltosopimus tehty

Neuvostoliiton, Yhdysvaltain ja Britannian edustajat liittivät nimikirjaimensa; muille maille jätetty tilaisuus yhtyä sopimukseen

Moskova. — Yhdysvaltain, Britannian ja Neuvostoliiton ydinasekokeilukieltosopimusneuvotteluihin osallistuneet edustajat liittivät eilen (torstaina) nimikirjaimensa sopimukseen, jolla sen asianomaisten maiden taholta ratifioimisen jälkeen kielletään kaikki ja ainiaaksi ydinaseräjäytykset atmosfäärissä, vedessä ja avaruudessa.

Tämä historiallinen tapaus tapahtui Neuvostoliiton ulkoministeriössä kello 7.15 illalla Moskovan aikaa. Nimikirjaimensa asiakirjaan liittäneet henkilöt olivat Yhdysvaltain alivaltiosihteeri Averell Harriman, Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko ja Britannian tiedeministeri varakreivi Hailsham.

Myöhemmin annetussa kommunikeassa sanottiin, että sopimus muodosti tärkeän askeleen kohti kansainvälisen jännittyneisyyden helpottamista. Kommunikeassa sanottiin edelleen, että edustajat odottavat jotta tulee tapahtumaan lisää edistymistä samaan suuntaan.

Mr Harriman, joka näytti väsyneeltä, mutta silti onnelliselta 10 päivää kestäneiden neuvottelujen jälkeen, sanoi, että sopimus tulee vapauttamaan maailman kansat pelosta jotta atmosfääri saastutettaisiin radioaktiivisuudella.

Yhdysvaltain ja Britannian taholta ilmoitettiin samalla, että ne ovat valmiit jatkamaan keskusteluja Neuvostoliiton ehdotuksesta hyökkäämättömyyssopimuksen solmiamiseksi Pohjois-Atlantin Sopimusliiton (NATOn) ja Varsovan liiton välillä. Kommunikeassa sanottiin, että tämä tultaisiin tekemään NATO-liittolaisten kanssa tapahtuvan neuvonpidon yhteydessä "tarkoituksella päästä sopimukseen, joka tyydyttäisi kaikkia osapuolia."

Kun sopimus lopullisesti ratifioidaan asianomaisten maiden toimesta, niin se tulee hälventämään kaikkien ihmisten pelkoa siitä atomiaikaiseta kauhusta, että tulisi tapahtumaan enemmän vaarallista radioaktiivista laskeutumaa. Atmosfäärissä ja vedessä suoritetut ydinasekokeet aiheuttavat tätä radioaktiivisuutta suurimmassa määrässä.

Yhdysvaltalainen edustaja ilmaisi toivonsa, että muutkin maat kunnioittaisivat tätä osittaista ydinasekokeilukieltosopimusta, jossa varataan tilaa muidenkin maiden allekirjoituksille.

Mr Harriman ilmoitti samalla, että Yhdysvaltain valtiosihteeri Dean Rusk ja Britannian ulkoministeri Homen jaarli saapuvat piakkoin Moskovaan sopimuksen virallista allekirjoittamista varten. Otaksuttavasti Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko allekirjoittanee sopimuksen Neuvostoliiton puolesta.

Mr Harriman on pyytänyt tilaisuutta keskustella tänään (perjantaina) Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshevin kanssa konferenssin tuloksista ja Laosin tilanteesta. Hän on järjestänyt matkansa siten, että hän lähtee ilmateitse Washingtoniin lauantaina antaakseen raporttinsa presidentti Kennedylle ja kongressin jäsenille.

Allekirjoittamisen jälkeen sopimus on alistettava ratifiointia varten Yhdysvaltain senaatille, Neuvostoliiton korkeimmalle neuvostolle ja Britannian parlamentille.

Käydyissä neuvotteluissa ei päästy vielä yksimielisyyteen maanalaisesti toimitettavien ydinasekokeiden kiellosta, sillä molemminpuolin oli olemassa erimielisyyttä siitä kuinka monta paikanpäällä tapahtuvaa tarkastusta sallittaisiin vuosittain. Kuitenkin sopimuksen esipuheessa luvataan kolmen vallan taholta jatkaa neuvotteluja kaikkien kokeiden lopettamiseksi ikutisiksi ajoiksi.

Sopimuksen toinen artikla sitoo allekirjoittajat 'pidättymään aiheuttamasta, kehoittamasta tai millään tavalla osallistumasta" mitään tai mihinkään ydinaseräjäytykseen kielletyissä olosuhteissa.

Täten Yhdysvallat ja Britannia eivät voi osallistua eikä auttaa esimerkiksi Ranskaa sen aikeissa suorittaa ydinasekokeita ja kehittää itselleen itsenäiset ydinasevoimat. Samalla tavalla Neuvostoliitto on estetty auttamasta Kiinaa kaikissa sen mahdollisissa ydinasetavoitteissaan.

Sopimusaika on rajaton, mutta sopimukseen sisältyy kumoamispykälä, joka nyt jo on kiistanaiheinen Yhdysvaltain senaatissa senaatin valmistautuessa taisteluun sopimuksen ratifioimisesta.

Kysymyksessäolevassa pykälässä sanotaan, että jokaisella sopimukseen osallisella maalla on oikeus vetäytyä syrjään jos jollain maalla on syytä uskoa, että sen suvereenisuus ja kansalliset edut ovat vaarassa.

Syrjään vetäytymisestä on annettava sopimuksen mukaisesti ilmoitus kolme kuukautta aikaisemmin.

Sopimukseen, joka koostuu esipuheesta ja viidestä artiklasta, voidaan tehdä muutoksia allekirjoittajien enemmistön päätöksellä; mutta enemmistön joukossa täytyy kuitenkin olla kolme sopimuksen alkuperäistä allekirjoittajaa.

Kuusi kirjainta tämän konekirjoitetun sopimuksen alareunassa sinetöivät tämän sitten toisen maailmansodan jälkeisen idän ja lännen välisen tärkeimmän asiakirjan. Nämä kirjaimet ovat mr Harrimanin WAH sivun vasemmalla puolella mr Gromykon huolellisesti venäläisin kirjaimin piirtämä AG oikealla ja varakreivi Hailshamin H keskellä.

* * *   * * *   * * *

Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshev ja Yhdysvaltain valtuutettu Averell Harriman hyvällä tuulella Yhdysvaltain, Britannian ja Neuvostoliiton välisten ydinasekokeilukieltosopimusneuvottelujen alkaessa Moskovassa. Hrushtshev hämmästytti länsimaita kun hän saapui henkilökohtaisesti avaamaan neuvottelut. — TNS-kuva.

Moskovan sopimusta tervehditty kaikkialla

Ainoastaan de Gaulle on poikkiteloin; Britannia "valmiina" huippukokoukseen

Lontoo. — Yhtä ainoata poikkeusta lukuunottamatta Europpan maat ilmaisivat torstaina mielihyvänsä Moskovassa tehdystä sopimuksesta ydinasekokeiden lopettamiseksi ilmassa, avaruudessa ja veden alla.

Ranskan presidentti, kenraali de Gaulle, esitti uudelleen lausunnon, että tämä sopimus ei ole sitova Ranskaan nähden.

Mutta muista maista tervehdittiin tehtyä sopimusta lämpimästi.

Pääministeri Macmillan sanoi Lontoossa alahuoneen istunnossa, että "nyt tulevat kaikenlaiset uudenlaiset sopimukset mahdollisiksi". Mutta hän ei sitonut hallitustaan hallitusta yksityiskohtaiseminin seuraaviin toimenpiteisiin idän ja läntisten neuvottelujen tiimoilta. Hän antoi kuitenkin selvästi ymmärtää, että hän on valmis osallistumaan huippukokoukseen, jos sillä on mahdollisuuksia kylmän sodan lieventämiseen.

Britannian ulkoministeri antoi torstai-iltana seuraavan lausunnon: "Itävaltain rauhansopimuksen allekirjoittamisen jälkeisiltä ajalta tämä (Moskovassa tehty sopimus) on ensimmäinen merkityksellisempi sopimus, minkä länsi on Neuvostoliiton kanssa tehnyt. Ulkoministeri, lordi Home on valmis menemään lentoteitse Moskovaan ehkä kolmen viikon kuluttua, ydinasekokeiden kieltosopimuksen viralliseen allekirjoitusjuhlaan.

Samalla kertaa tiedotettiin, että lordi Home sekä Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk ja Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko tulevat keskustelemaan siitä seikoista kansainvälisen jännittyneisyyden lieventämiseksi. Heidän ulkotaan laativan aikataulun seuraavien neuvottelujen edistämiseksi.

Japani, joka on ainoa atomipommituksen kohteeksi joutunut maa, tervehti myönteisesti Moskovan sopimusta korostaen, että Japani on kauan suositellut kaikkien ydinaseiden pannaan julistamista kansainvälisten sopimusten perusteella.

Yhdistyneet Kansakunnat järjestön diplomaattipiireissä tervehdittiin lämpimästi Moskovan sopimusta.

Moskovan radio ylisti sitä tärkeäksi askeleeksi kansainvälisen jännityksen lieventämistä ja maailman rauhan lujittamista kohti."

Washingtonista tiedoitettiin, että pres. Kennedy puhuu perjantaina kello 7 ill. Amerikan kansalle neljän kansallisen TV-verkoston välityksellä Moskovassa tehdyn sopimuksen merkityksestä.

Moskovassa tehty sopimus astuu voimaan vasta sitten kun sopimusmaiden parlamentit ovat sen ratifioineet. Yleisesti otaksutaan, että Britanniassa enempää kuin Neuvostoliitossakaan ei ole mitään vaikeuksia ratifioinnin tiellä. Mutta Yhdysvaltain kongressissa on ydinaseiden kieltosopimusta vastustavilla voimilla vielä melkoinen sananvalta. Siitä huolimatta uskotaan, että Yhdysvaltain kongressi ratifioi sopimuksen vaaditulla kahden kolmanneksen enemmistöpäätöksellä.

Canada valmiina liittymään sopimukseen, sanoi Pearson

Ydinaseiden vastaanottoa pitäisi harkita uudelleen, sanoi Douglas suositellen Canadalle hyökkäämättömyyssopimuksen kannatusohjelmaa

Ottawa. — Pääministeri Lester Pearson antoi torstaina vihjeen, että Canada on valmis liittymään Moskovassa neuvottelijain nimikirjaimillaan vahvistamaan ydinasekokeiden kieltosopimukseen, mikä kieltää nämä kokeet ilmassa, avaruudessa ja veden alla.

Tätä pääministerin lausuntoa tervehdittiin alahuoneen istunnossa suurella innostuksella kaikkien puolueiden toimesta. Tosiasiassa konservatiivipuolueen ja Uuden demokraattisen puolueen jäsenet rohkaisivat hallitusta menemään pääministerin lausuntoa pitemmälle kansainvälisten suhteiden parantamiseksi.

Konservatiivipuolueen johtaja John Diefenbaker ja NDP:n johtaja T. Douglas kehoittivat hallitusta harkitsemaan erikoisesti maamme suhteiden parantamista Kiinan kanssa.

Uuden demokraattisen puolueen johtaja T. Douglas kehoitti hallitusta harkitsemaan uudelleen päätöstään ydinaseiden hankkimiseksi Canadan asevoimille.

Pääministeri Pearson puolusteli kuitenkin hallituksensa asennetta selittämällä, että niin tervehdittävä kuin tämä sopimus onkin, se ei kuitenkaan ole täydellinen, koska vielä ei kielletty kokeita maan alla.

Puhuttuaan "liiallisen toivorikkauden" vaaroista pääministeri Pearson lupasi kuitenkin, että Canadan hallitus tulee käyttämään kaiken vaikutusvaltansa siinä mielessä, että saavutettaisiin laajin mahdollinen kansainvälinen yhteisymmärrys.

"Käsitykseni on, että nyt tehty sopimus on avoin kaikille maille ja toivottavaa on, jotta sen alkuperäiset allekirjoittajat rohkaisisivat muiden maiden liittymistä siihen", sanoi pääministeri. "Minä haluan vakuuttaa, että Canadan hallitus on nyt valmis liittymään siihen sopimukseen.

Oppositiojohtaja Diefenbaker sanoi Moskovassa nyt nimikirjaimilla vahvistettua ydinasekokeiden kieltosopimusta tärkeäksi edistysaskeleeksi, mikä voi ennakoida uutta neuvotteluhenkeä.

"Minä katson, että Canada, jolla on erittäin läheiset suhteet Ranskaan, tekisi voitavansa sen hyväksi, että Ranska liittyisi tähän sopimukseen", hän sanoi.

NDP:n johtaja mr. Douglas sanoi, että seuraava johdonmukainen askel olisi ydinasevaltojen kesken tehtävä sopimus ydinaseista riisuutumiseksi.

Hän ilmaisi toivomuksensa, että Canada käyttäisi vaikutusvaltaansa sen hyväksi ettei NATOn ja Varsovanliiton hyökkäämättömyyssopimusta viivytetä vain sen myytin ylläpitämiseksi, että Itä-Saksaa ei ole muka olemassa.

Social Credit puolueen johtaja R. Thompson ilmaisi myös toivomuksen, että tämän sopimuksen teko johtaisi muihin toimenpiteisiin yleismaailmallisen aseistariisunnan hyväksi.

POHJOISEN KAIVOKSISTA SÄTEILYSUOJIA?

Ottawa. — Liittohallitus ilmoitti tällä viikolla, että jos sen toimesta ryhdytään tutkimaan mahdollisuutta rakentaa säteilysuojia, niin samalla harkitaan mahdollisuutta käyttää kaivoksia tähän tarkoitukseen.

Puolustusuhankintaministeri C. M. Drury sanoi vastauksessaan Arnold Petersin (UDP, Temiskaming), että v. 1962 suoritetussa tutkimuksessa todettiin, jotta Cobaltissa ja Kirkland Lakella on tarkoitukseen sopivia kaivoksia jos ne varustettaisiin joillakin tarpeellisilla laitteilla.

Huomioiden, että hallitus ei ole laatinut mitään suunnitelmia yleisten säteilysuojien rakentamiseksi, hän sanoi, että kaivosministeriö oli suorittanut tutkimuksen hätätilannetoimenpidejärjestön puolesta.

Kuitenkin, vielä ei ole tehty mitään päätöstä kaivosten varustamiseksi sellaiseen tarkoitukseen. Mr. Drury sanoi, että sellaisen päätöksen tekeminen riippuisi jokaisen kaivoksen tutkimisesta yksityisesti. Kysymyksessä olisi ilmanvaihto, sähkövoima ja mahdollisesti pumppulaitokset.

Mr. Peters oli esittänyt kysymyksen siinä mielessä, että oliko Cobaltin ja Kirkland Laken asukkaille järjestetty mitään säteilysuojamahdollisuutta siitä syystä, että nämä yhdyskunnat sijaitsevat sillä alueella, jolla olisi olemassa säteilyvaara siinä tapauksessa, että käytettäisiin ydinpommeja North Bayssa sijaitsevaa Bomarc-ohjusasemaa vastaan.

Suomen väkiluku 4,538,000 henkeä

Maassamme asuvan väestön määrä oli toukokuussa ennakkotietojen mukaan 4,538.000. Tämä on noin 38.000 henkilöä enemmän kuin vastaavana aikana vuosi sitten. Maalaiskuntien osalle väestöstä tulee noin 2.720.000.

Elävänä syntyneiden lukumäärä oli tämän vuoden toukokuussa 7.257 kun se vuosi sitten oli ainoastaan 6.339. Kuolleiden lukumäärässä tapahtui sen sijaan jonkin verran nousua, sillä tämän vuoden toukokuussa kuolleita oli 3.758 ja vuosi sitten 3.466.

Avioliittoja solmittiin toukokuussa 1.784 vastaavan luvun oltua vuosi sitten 1.822. — DLP.

Kiinnityslainafirma peri 87.3 prosenttia korkoa

Toronto. — Ontarion lainlaatijakunnan velkakorkoja tutkimaan nimitetylle valiokunnalle ilmoitettiin tällä viikolla Queens Parkissa että eräs schombergilainen mies oli maksanut peräti 87.3 prosenttia korkoa toisesta kiinnityslainasta Forest Hill Investment-yhtiölle, jonka toimisto sijaitsee Carleton-kadulla ja jonka presidenttinä toimii Jules Newton.

Useita tunteja kestäneiden kolmen kiinnityslainayhtiön edustajien esittämien todistuksien jälkeen valiokunnan jäsenet olivat jokseenkin suuttuneita kun mr Newton alkoi antaa vastauksiaan häntä vastaan kohdistettuihin syytöksiin.

Valiokunnan lainopillinen neuvonantaja Joseph Sedgwick luetteli vähintäin kuusi tapausta, jotka liittyivät Newtonin omistaman firman toimintaan ja joissa tapauksissa maakuntahallituksen taholta oli määrätty Newton palauttamaan rahoja kiinnityslainoja siltä yhtiöltä saaneille kohdeille. Palautukset määrättiin siitä syystä, että firma oli vaatinut suhteettoman korkeita korkoja.

Mr Sedgwick luki lainlaatijakunnan valiokunnalle schombergilaisen mr Martinin osoittamasta valituskirjeestä, jossa sanottiin, että hän oli saanut Forest Hill Investment-yhtiöltä $430.71, josta hänen ilmoitettiin olevan velkaa $875. Tästä hänet oli vaadittu maksamaan 7 prosentin korkoa ja suorittettava velkayhenkset 22 kuukauden aikana $33 erissä kuukausittain.

"Arvion koron täten nousevan 87.3 prosenttiin", sanoi mr Sedgwick.

Kahdessa muussa tapauksessa, sanoi mr Sedgwick, Newtonin firma oli saanut 55 ja 37 prosenttia korkoa.

"Te annoitte eräälle miehelle $2,000 rahassa, josta hänen oli maksettava takaisin kolmen vuoden kuluessa $3,300 yhdessä 7 prosentin koron kanssa ja velasta koostui todellisuudessa 55 prosentin korko", lisäsi mr Sedgwick.

Eräässä kolmannessa tapauksessa lainaajan oli maksettava $2,900 saadakseen $2,000 lainan kolmeksi vuodeksi, josta lainasta todellinen korko kohosi 37 prosenttia. Mr Sedgwick totesi, että mr Newtonin firma oli perinyt ensimmäisistäkin kiinnityslainoista 30.5 prosenttia korkoa.

"Meillä ei ole mitään varmoja sääntöjä korkoihin nähden", vastasi mr Newton.

Mr Newton sanoi, että hänen firmansa oli ollut toiminnassa siten syyskuun v. 1954 ja että se oli saanut toimiluvan maakuntahallitukselta.

Syömälakko kirkkoa vastaan

Lontoo. — Englannin ydinaseita vastustavan liikkeen, ns. sadan komitean 20 jäsentä aloitti lauantai-iltana vuorokauden syömälakon. Mielenosoittajat kokoontuivat Lontoossa Canterburyn arkkipiispan virka-asunnon Lambeth Palacen edustalle.

Mielenosoittajat, joukossa 74-vuotias pappi, ovat pahastuneet siitä, että arkkipiispa kieltäytyi keskustelemasta heidän kanssaan heidän ehdotuksestaan, että Englannin kirkko ryhtyisi ydinaseita vastustavaan toimintaan.

Cambridgessa keskeytettiin mielenosoitukset

Washington. — Räjähdysarka tilanne Cambridgessa Marylandissa, keskeytettiin ainakin toistaiseksi tiistaina sen jälkeen kun liittohallituksen toimesta oli sekaannuttu asiaan ja valvottu tilannetta 72 tunnin ajan.

Neljä sivua käsittävässä prokuraattori Robert Kennedyn toimistossa allekirjoitetussa virallisessa sopimuksessa neekerijohtajat lupasivat, että neekerit pidättäytyvät rotusyrjintävastaisista mielenosoituksista sellaisen ajan, joka on sopimuksessa määräämättömäksi ajaksi.

Tässä suhteessa neekerijohtajat ovat hyväksyneet kannan, joka on päinvastainen sille, jonka he omaksuivat aikaisemmin.

Mielenosoituksista pidättäytymisen kerran on riippuva Cambridgen 3,800 valkoihoisesta ja neekeriäänestäjästä, jotka ovat rekisteröityneet äänestämään kaupunginlaajuisessa kansanäänestyksessä rotuerottelusta kaupungin ravintoloissa ja motelleissa.

Ehdotettu kansanäänestys muodostui avainkysymykseksi sovintoon pääsemiselle Cambridgessa sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto kieltäytyi heinäkuun 1 päivänä toteuttamasta säädöstä, jonka mukaisesti olisi turvattu niin neekereille kuin valkoihoisillekin mahdollisuus käyttää yleisiä ravintoloita, kuten neekerien taholta oli vaadittu. Sen sijaan valtuusto hyväksyi esitettäväksi muutosehdotuksen kaupungin peruskirjaan, josta muutosehdotuksesta on toimitettava kansanäänestys jos 20 prosenttia äänestäjistä niin vaatii. Itse kaupungin säädöksistä ei toimiteta kansanäänestystä.

Kaupungin rekisteröidyillä äänestäjillä on nyt aikaa elokuun 9 päivään siitä anomuksensa muutosehdotuksen alistamisesta kansanäänestykseen. Jos 20 prosenttia äänestäjistä anoo sellaista äänestystä kaupungin valtuuston jäsenien ja liikemiehien protesteistahuolimatta, niin kansanäänestys voitaisiin toimittaa elokuun 20 päivänä.

Itse muutosehdotuksesta äänestettäessä kansanäänestyksessä neekereillä olisi noin 1,100 ääntä ja valkoihoisilla 2,700 ,joka merkitsee sitä, että muutosehdotuksen hyväksymiseksi tarvittaisiin noin 800 valkoihoisen äänestäjän kannatus.

Kunnat vaativat liittohallitukselta kehitysrahaston perustamista

Montreal. — Canadan pormestarien ja kuntien liitto vaati tällä viikolla, että liittohallitus olisi perustava viipymättä laina- ja kehitysrahasto kunnallishallintojen suostumuksella ja yhteistoiminnalla.

Pääministeri Lester Pearsonille ja Canadan 10 maakunnan hallituksille osoittamassaan kirjeessä kuntien yhdistys sanoi, että kunnalliset puhemiehet kautta Canadan olivat kannattaneet sellaista toimenpidettä ja siihen tulisi ryhtyä vielä parlamentin tällä istuntokaudella.

Kuntien liitto ehdotti ensimmäisen kerran sellaisen rahaston perustamista helmikuussa v. 1958 ja on esittänyt saman vaatimuksen joka vuosi sen jälkeen.

Dartmouthin, Nova Scotian, pormestari kuntien liiton presidentti I. W. Akerley oli allekirjoittanut kirjeen, jossa tämä vaatimus esitettiin tällä kertaa liittohallitukselle. Kirjeessä lisättiin, että kuntien ja pormestarien liitto on aina korostanut yhteistoimintaa liitto- ja maakuntahallituksien ja kunnallishallintojen kesken.

"Ei ole realistista jakaa kunnallishallintojen kehityksen vastuunalaisuus eri hallintoportaille eikä liian ahdasta tehdä selviä rajoja siitä mikä hallitusporras tulisi olemaan vastuussa sellaisen kehityksen rahoittamisesta", sanottiin kirjeessä.

Pormestarien ja kuntien liitto ilmoitti olevansa mielissään siitä, että tällä viikolla pidetään liitto- ja maakuntahallituksien konferenssi, jossa pohditaan ehdotetun kunnallisrahaston laatimista.

Kunnallishallinnot eivät ole ainoastaan halukkaita näkemään jotta sellainen rahasto perustettaisiin vielä tänä kesänä keinona työllisyyden lisäämiseksi erinäisissä kunnissa, vaan ne haluavat lisäksi kehoittaa mahdollisimman aikaisin pidettäviin liitto- ja maakuntahallituksien välisiin keskusteluihin, jossa pohdittaisiin näiden vastuunalaisuusosuutta ja samassa yhteydessä niiden oikeuksia verotukseen", sanottiin kirjeessä.

Brittiläinen astronomi:

Neuvostoliitossa rakennetaan maailman suurin kaukoputki

Lontoo. — Britannian johtavin radioastronomi sir Bernard Lovell ilmoitti tällä viikolla, että Neuvostoliitossa aiotaan rakentaa maailman suurin kaukoputki. Sir Bernard on Britannian radiokaukoputkiaseman, Jodrell Bankin, johtaja.

Sir Bernard vieraili kolmen viikon ajan Neuvostoliitossa, jossa hänelle näytettiin kaikkiaan yhdeksän neuvostoliittolaista observatoriota. Selostus hänen matkastaan julkaistiin brittiläisessä viikkolehdessä The New Scientistissa.

Leningradissa sir Bernardille näytettiin malli rakennettavasta radiokaukoputkesta, jonka antenni koostuu 50 levystä, joista jokainen on 15 metriä pitkä ja 6 metriä leveä. Hän sanoi että tämä suuri instrumentti voitanee rakentaa Kaukaasian vuoristoon lähelle optillisten astronomien suurinta tavoitetta — 6 metrin (läpimitta) optillista kaukoputkea, joka tulee olemaan maailman suurin.

Ensimmäiset tilaukset tämän kaukoputken rakentamiseksi on jo annettu ja ryhdytty rakentamaan erittäin kallista tietä 2,000 metrin korkuiselle vuorelle, johon tämä laite on suunniteltu sijoitettavaksi, ilmoitti sir Bernard.

Hän sanoi, että merkitykellisin radio-observatorio Neuvostoliitossa tällä hetkellä on Krimillä sijaitseva avaruuslentoja seuraamaan rakennettu asema. Hän arvioi, että asemalla olevat laitteet ovat tulleet maksamaan $60,000,000 ja että asema ilmeisestikin oli rakennettu jo vuonna 1960.

"Aseman päätarkoituksena on seurata avaruustutkimusaluksia", sanoi sir Bernard.

Krimillä olevalla asemalla on kolme samanlaista antennisysteemiä sijoitettuna 10 kilometrin välimatkoin. Yksi niistä on radiosignaalien lähettämistä ja kaksi vastaanottamista varten. Hänen mielestään vastaanottolaitteet olivat erinomaiset.

VIIME TIEDOT

Toronto. — Ontarion prokuraattori Frederick Cass ilmoitti torstaina, että hänen toimistonsa aloittaa viipymättä tutkimuksen suhteettoman korkeiden kiinnityslainakorkojen johdosta. Tutkittavien yhtiöiden joukossa tulee olemaan Forest Hill Investments, jonka ilmoitetaan vaatineen eräältäkin asiakkaaltaan 87.3 pros. korkoa.

Caracas, Venezuela. — Venezuelalaiset kapinalliset hyökkäsivät erästä vankilaa vastaan täällä torstaina tarkoituksella vapauttaa siellä olevia vasemmistolaisia vankeja. Vähintäin kaksi ja mahdollisesti niinkin monta kuin seitsemän henkilöä kuoli vanginvartijain apuna olleiden kansalliskaartilaisten ja kapinallisten välillä tapahtuneessa laukausten vaihdossa.

Bagdad. — Irakin vallankumouksellisessa oikeudessa tuomittiin torstaina jälleen 21 henkilöä teloitettavaksi. Heidät oli pidätetty heinäkuun 3 päivänä tapahtuneen epäonnistuneen Al Rashidin sotilasleirin valloittamisyrityksen jälkeen.

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS. Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
TILAUSHINNAT
Canadassa: 1 vk. $9.00 6 kk. $4.75 USA:ssa 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25
3 kk. 2.75 Suomessa: 1 vk. $10.50 6 kk. 5.75
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

Suurten toiveiden viikko

Näitä rivejä kirjoitettaessa (torstaina) eletään kautta maailman suurten toiveiden ilmapiirissä siitä, että Moskovan neuvottelujen perusteella allekirjoitetaan vielä ehkä tämän viikon aikana sopimus ydinasekokeiden lopettamiseksi ilmassa, avaruudessa ja veden alla, ja että sen lisäksi päästään hyvään neuvotteluvauhtiin muista kansainvälistä ilmapiiriä selventämään tarkoitetuista ehdotuksista, erikoisesti hyökkäämättömyyssopimuksesta NATOn ja Varsovan liiton kesken. Tosiasiassa Moskovasta viimeksi tulleet uutistiedot, vaikka eivät samokaan sitä virallisesti, antavat meidän ymmärtää, että Neuvostoliitto, Yhdysvallat ja Britannia ovat jo sopineet ydinasekokeiden kieltosopimuksesta ja että sen allekirjoittaminen on viipynyt vain sen vuoksi, kun sanottujen maiden edustajat keskustelevat muista mahdollisista sopimuksista, erikoisesti juuri edellämainitusta hyökkäämättömyyssopimuksesta.

Ydinaseiden kokeilukieltoa tervehdittäisiin kautta maailman nimenomaan siksi, kun se lopettaisi ihmiskunnan terveyttä jo vaarantavan avaruuden ja merivesien saastutuksen lisäämisen. Tämän kieltosopimuksen perusteella saisi ihmiskunta vakuutuksen, että eläinkunnalle, kasvullisuudelle ja ihmiskunnalle vaarallinen kuona, mitä on ydinasekokeiden muodossa levitetty avaruuteen ja myös merivesiin, tulisi tästä lähtien vähitellen häviämään.

Mutta vaikka emme mitenkään aliarvioikaan tätä terveydellistä näkökantaa, nyt odotettavissa olevan ydinasekokeiden kieltosopimuksen perusteella tulee entistä helpommaksi muut, ehkä sitäkin tärkeämmät kansainväliset sopimukset, joiden perimmäisenä tavoitteena on sodanvaaran vähentäminen.

Kaikki asiantuntijat myöntävät, että nyt odotettavissa olevan kieltosopimuksen perusteella lauhtuisi kansainvälinen jännitystilanne niin, että voitaisiin tehdä uusia sopimuksia, jotka parantaisivat edelleen kansainvälisiä ystävyyssuhteita, madaltaisi kylmän sodan aikana rakennettu raja-aitoja ja lähentäisi sitä päivää, jolloin voidaan toteuttaa yleinen ja täydellinen aseistariisunta.

Me emme näe mitään järkisyytä siinä, miksi ei ydinaseiden kokeilukieltoon lisäksi voitaisi viivyttelemättä allekirjoittaa myös hyökkäämättömyyssopimus NATOn ja Varsovan liiton kesken, kuten on Neuvostoliitto ehdottanut. Onhan meille aina selitetty, että NATOn tarkoitus ei ole "hyökkäys", vaan "puolustusliittoutuminen". Jos näin on, silloin voidaan vapaasti tehdä sellainen hyökkäämättömyyssopimus, joka todella helpottaisi puolustusmahdollisuuksia niin täällä kuin sielläkin.

Tervehtiessään sitä mahdollisuutta, että Moskovassa allekirjoitetaan nyt ydinasekokeiden kieltämissopimus, Toronto Daily Star ilmaisi keskiviikkona käsityskannan, että sillä sopimuksella on todellista arvoa vasta sitten, jos sen allekirjoittaminen johtaa muihin ponnisteluihin rauhanasian hyväksi. Samaa lehti mainitsee hyväksyvästi Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshevin viikko sitten perjantaina Moskovassa pitämän suuren puheen eräistä käytännöllisistä ehdotuksista.

Mainitussa puheessaan Neuvostoliiton pääministeri tähdensi NATOn ja Varsovan liiton välisen hyökkäämättömyyssopimuksen tärkeyttä ja suurta merkitystä. Samassa yhteydessä hän suositteli Idän ja Lännen varustelumäärärahojen vähentämistä; ulkomaalaisten garnisonien (Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain varuskuntien) harventamista niin Itä- kuin Länsi-Saksassakin; valvontatoimenpiteet kummallakin puolen yllätyshyökkäysten välttämiseksi niin ettei kumpikaan osapuoli voi salaisesti keskittää sotajoukkojaan hyökkäystarkoituksia varten.

Vaikka asiaa ei olekaan enää yleisesti siten selitetty, niin joissakin piireissä on vieläkin annettu sellaisia merkeityksiä, että Neuvostoliitto vaatii sopimuksen allekirjoittamisen "ehtona" myös allekirjoitettavaksi hyökkäämättömyyssopimus. Me emme luonnollisestikaan tiedä, mitä ja millä tavalla on asioista keskusteltu Moskovassa, mutta kaikesta huolimatta näyttää kuitenkin selvältä, ettei Neuvostoliitto ole mitään tällaisia "ehtoja" esittänyt. Onhan pääministeri Hrushtshev moneen kertaan vakuuttanut, että sopimus ydinasekokeiden kieltämiseksi olisi hänen mielestään hyödyllinen askel eteenpäin.

Mutta me yhdymme Toronto Daily Starin siinä, että tämän sopimuksen tulisi johtaa uusiin ponnisteluihin muiden sopimusten aikaansaamiseksi kansainvälisten suhteiden parantamiseksi. Tältä pohjalta katsoen meistä tuntuu, että meidän canadalaisten tulee valtiona ja yksilöcanadalaisina aktiivisesti kannattaa ja tukea kaikkia niitä ehdotuksia — tulkoon ne miltä puolen tahansa — joiden tavoitteena on kansainvälisen ilmapiirin parantaminen, kylmän sodan sulattaminen sekä yleisen ja täydellisen aseistariisuntasopimuksen allekirjoittamispäivän lähentäminen. Nämä tavoitteet ovat yhden mukaisia ihmiskunnan yleisetujen ja samalla myös Canadan kansallisten sekä yksilöcanadalaisten kannalta katsoen.

Maantierosvousta pahempaa

Lontoossa, Englamissa nyt oikeuden kuulusteltavina olevien "ilotyttöjen" maine ei ole kadehdittava tavallisten, kunniallisten elävien työläisten keskuudessa, mutta heidän "helmasyntinsä" joihin esim. pakinapalstalla nyt viitataan, edustavat sittenkin melko viatonta leikkiä jos sitä verrataan siihen maantierosvousta kamalampaan kiskontaan, mitä "hyvämaineiset" rahamiehet harjoittavat vissinlaisten lainojen muodossa Ontarion maakunnassa.

Torontossa nyt istuva Ontarion lainlaatijakunnan kaikkia puolueita edustava komitea, joka tutkii erikoisesti luottokaupan kustannuksia, mukaanlukien kiinnityslainojen hintoja, on saanut kuulla todella pöyristyttäviä tietoja siitä, miten ihmisten hädänalaista asemaa hyväkseen käyttäen vissit luottolaitokset ovat valmiina myymään oman äitinsäkin paholaiselle, jos siitä on heille tiedossa hyvät tulot.

Erikoisen pöyristyttävä — ja se kuvaa tällä alalla melko ylensä vallitsevaa tilannetta — on pidettävä sitä todistajalausuntoa, jonka mukaan eräs 10 lapsen isä, B. M. Martin Schombergista, Ont., joutui maksamaan toisesta kiinnityslainasta peräti 87.3 prosentin korot! Tämän Jesse Jamesin tempaisua pahemmaksi maantierosvoukseksi kuvatun "lainan" kerrotaan tapahtuneen seuraavanalaisissa olosuhteissa ja -puitteissa:

Mr. Martin meni Forest Hill Investment Corporationin toimistoon saadakseen $500 lainan. Hän sai, mutta joutui maksamaan siitä 87.3 prosentin koron, ja oli kuulema vieläkin velassa viimeisen maksunsa suoritettuaan.

Hän pyysi $500 lainaa. Martin sai sen, mutta kun siitä vähennettiin lakimieskulut jne., käteistä rahaa tuli hänelle vain $430.71. Mutta hänen koko velkansa siitä summasta oli $875, ynnä 7 prosentin korko kahden vuoden ajalta. Mr. Martin sanoo joutuneensa tällaiseen puristukseen yhtiön petollisen (phony) ilmoituksen johdosta.

Lainlaatijakunnan tutkijakomitean lakimies Joseph Sedgwich puolestaan totesi, että vissit kiinteimistölainoja välittävät yhtiöt perivät melko yleisesti 30, 40 ja 50 prosentin koron ainakin toisesta kiinnityslainasta. Näin siis pahimmussa päässä. Mutta vielä kauheammalta tuntuvat lainlaatijakunnan komitealle esitetyt "puolustelut" 12 ja 16-prosenttisten lainojen "oikeutuksesta"!

Kuinkahan kauan tällainen maantierosvousta pahempi riisto saa "laillisuuden" puitteissa jatkua!

Pahin puoli asiassa on vielä, että näiden koronkiskurien uhreiksi joutuvat pääasiassa sellaiset hädänalaiset ihmiset, jotka yksinkertaisesti eivät osaa edes epäillä, että sellaisia toisten köyhyyden kustannuksella elävät paratiisit voivat näin hirveitä voittoprosentteja kiskoa. Joka tapauksessa, ken tahansa joutuu pakosta näiden saalistajien kynsiin, heidän on syytä lukea velkakirjasta ennen nimensä kirjoittamista "pienellä kirjasimilla painetut" kohdat, jos mielivät välttyä joutumasta jymäytetyksi.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Heinäkuun ensimmäisenä päivänä 60 vuotta täyttäneen Eino Harjun kotipaikaksi oli tällä osastolla virheellisesti sanottu Silver Mountain, vaikka sen piti olla St. Ann's Ont. Valitamme kommelluksesta.

Olga Pirskanen, Toronto, Ont., täyttää tiistaina, heinäkuun 30 pnä 76 vuotta.

Anna Sorjonen, Timmins, Ont., tuli uusi kommellus

Anna Sorjonen, Lockerby, Ont., täyttää keskiviikkona, heinäkuun 31 pnä 75 vuotta.

Jack Laitinen, Eckville, Alta., täyttää heinäk. 25 p. 79 vuotta.

Mr. Raappana, Camrose, Alta., täyttää heinäk. 25 pnä 79 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Suomalaisia romaaneja englanniksi

Pohjoismaiden kulttuuritoimikunnan yhdessä Pohjoismaiden Washingtonissa toimivien kulttuuriavustajien kanssa suorittanut pitkäaikaisen valmistelutyön tuloksena julkaistaan lähivuosina Amerikassa käännössarja, joka käsittää yhteensä viisitoista kaunokirjallista teosta kaikista Pohjoismaista. Kukin Pohjoismaa on edustettuna kolmella teokella. Suomen osalta sarjaan on valittu seuraavat teokset: Sillanpää: Ihmiset suviyössä, Pekkanen Lapsuuteni ja Hagar Olsson: Träsnidaren och döden.

Sarja julkaistaan viiden vuoden kuluessa ja ensimmäinen painosmäärä on 3.000 kappaletta jokaisesta teoksesta. Tavoitteena on teosten levittäminen myös muuhun englanninkieliseen maailmaan ja sitä silmällä pitäen amerikkalainen kustantaja pyrkii yhteistyöhön jonkun englantilaisen kustantajan kanssa.

Lopulliset neuvottelut varsinaisten julkaisuoikeuksien omistajien kanssa eri Pohjoismaissa ovat parhaillaan käynnissä — Suomen osalta ne on hiljattain saatu päätökseen — ja kustannusssopimusten valmistuttua voidaan ryhtyä hankkeen toteuttamiseen.

Jo nyt tehdyssä ensimmäisessä sopimuksessa ovat molemmat osapuolet ilmaisseet kiinnostuksensa suunnitellun toiminnan jatkamisesta uusilla teoksilla jos ensimmäinen teossarja saa myönteisen vastaanoton.

Irakin vallankumouksen voima ja kukistuminen

Kun suvihiljaisen maailman viisi vuotta sitten, heinäkuun 14. päivänä havahdutti tieto kuningasvallan kaatumisesta Irakissa kenraali Abdul Karim Kassemin johtamaan sotilasvallankaappaukseen, eivät lehdet säästelleet otsikoiden leveydessä ja voimakkuudessa. Jo ensimmäiset Bagdadista saapuneet tiedot ja niiden mukaiset lehtiuutiset tunnustivat selvästi "väriä": sotilasvallankaappaus julisti maan tasavallaksi, jonka hallitus aikoo noudattaa aasialais-afrikkalaisen Bandungin konferenssin viittä periaatetta rauhanomaisesta rinnakkaiselosta ja tukea arabien vapausliikettä.

Vallankumoukseen asti oli Irak ollut länsimaiden vahvin tukipylväs arabialueella, se oli ollut luotettava öljyntuottaja ja Bagdadin sotilasliiton keskeinen valtio. Länsilehdistö ja lännen valtiomiehet katsoivatkin vallansiirron Irakissa merkitsevän "kuoliniskua länsivaltain eduille keski-idässä.

Nyt viiden vuoden kuluttua vallankumouksen tapahtumisesta on kuitenkin katkerasti jouduttu näkemään vallankumouksen tuhoutuminen ensin itse kenraali Kassemin valtakaudella ja sitten Irakin joutuminen avoimen terrorin tielle viime helmikuun vallankaappauksen jälkeen. Itse asiassa Irakin suurin toivein odotetusta vallankumouksesta muodostui vallankumouksen asteittaisen pettämisen historia.

Poliittinen kartta on tuskin missään maapallolla niin herkästi muuttuva kuin arabialaisessa lähi-idässä. Niinpä kesällä 1958 oli Libanonissakin ollut viikkokausia levotonta. Taistelu maan suuntauksesta muuttui vielä kärkevämmäksi, kun Yhdysvallat valmisteli joukkojen sijoittamista Libanoniin taantumuksellisen hallituksen tukemiseksi.

USAn joukkojen siirtosuunnitelma toteutui heinäkuun puolessa välissä ja silloin olikin vallankumous leimahtanut toisaalla: yhden yön aikana oli kenraali Kassemin johtama sotilasryhmä syössyt vallasta kuningas Feisalin ja pääministeri Nuri es-Saidin johtaman hallituksen. Vallankaappauksella oli laajempiakin seurauksia, sillä tuona aikana muodosti Irak yhdessä Jordanian kanssa länsivaltain aloitteesta muodostetun arabiliiton, jonka hajoamista Feisalin kukistuminen niin ikään merkitsi.

KANSA VALLANKUMOUKSEN PUOLELLA

Vallankumous näytti heti saavan itse Irakin väestön varauksettoman kannatuksen, eikä ihme, sillä taantumuksellinen kuningasvalta oli antanut väestön elää köyhyydessä ja takapajuisuudessa huolimatta siitä, että maalla on huimaavat rikkaudet öljyvaroissaan.

Ulkomailla ei sen sijaan yhtä varauksettomasti hyväksytty Irakin vallankumousta ja siihen pyrittiin puuttumaan suorastaan ulkoisin sotilasvoimin. Heinäkuun 14. päivänä tuhoutuneeseen liittovaltioon vedoten siirsi Englanti joukkojaan Jordaniaan, kun taas amerikkalaisjoukot olivat Libanonissa kuin tilauksesta. Lisäksi USAn surullisen kuuluisa kuutes laivasto liikkui Välimerellä itään päin. Lännen sotilaallinen painostus ei kuitenkaan tuottanut tulosta — mm. Neuvostoliitto esitti niiden johdosta jyrkän vastalausensa Turvallisuusneuvostossa — ja niin lännen sotavoimien oli hiljaisesti vetäytyttyä takaisin jonkin ajan kuluttua.

BAGDADIN LIITTO JA ÖLJY

Irakin vallankumouksessa herätti kaksi kysymystä suurinta mielenkiintoa kansainvälisessä suhteessa: uuden hallituksen suhde Bagdadin sotilasliittoon sekä irakilaisen öljyn kohtalo.

Kuten jo Bagdadin liiton nimikin sanoo, muodosti Irak liiton keskusmaan. Liiton tärkein sotilaslentokenttä sijaitsi Bagdadissa ja tietysti kuvaan kuului myös amerikkalaisten sotilasasiantuntijoiden oleskelu Irakissa. Ylimalkaan pääministeri Nuri es-Said oli kiinnittänyt suurta huomiota armeijan vahvistamiseen sen jälkeen, kun Nasser oli lujittanut valtansa Egyptissä — mainittakoon muuten, että Irak ei ollut edes tunnustanut Nasserin hallitusta, minkä Kassemin hallitus teki lähes ensi töikseen.

Armeijasta kuitenkin muodostui Nuri es-Saidin vallan kompastuskivi, sillä sen piirissä eläneet arabikansalliset aatteet antoivat sysäyksen vallankumoukselle. Niinpä uusi hallitus asettui myös sotilaallisessa suhteessa eri kannalle kuin edeltäjänsä: suhteet Bagdadin liittoon katkaistiin ja liitto joutui etsimään uutta asuinsijaa ja toimimaan uudella nimellä, CENTO:na.

Jos Irakin vallankumous tässä suhteessa merkitsikin tuntuvaa iskua lännelle, niin sen sijaan öljypohatat saivat toimia edelleen varsin rauhassa. Tärkein kansainvälinen öljy-yhtiö Iraq Petroleum Co., joka oli pääasiassa englantilaisten käsissä, sai edelleen toimintaoikeudet. Kuitenkin valtio päätti vähitellen lisätä Irakin osuutta öljyvoitoista. Noihin aikoihin sen osuus oli 50 pros. puhtaasta voitosta eli noin 200 miljoonaa dollaria vuosittain. Kun eräissä muissakin maissa tuottajamaan osuus voitosta oli suurempi, ei tämäkään merkinnyt mitään ainutlaatuisen radikaalia vaatimusta Kassemin hallinnon taholta.

Sen sijaan USAn kanssa solmitut taloudelliset suhteet — mm. sopimus taloudellisesta avustuksesta — katkaistiin vuoden 1959 aikana.

DEMOKRAATTISIA UUDISTUKSIA

Kenraali Kassemin hallinnon alkukaudelta voidaan osoittaa monia suuria sisäpoliittisia uudistuksia. Niinpä vuonna 1954 kielletyt poliittiset puolueet saivat toimintaoikeuden ja mm. maan kommunistinen puolue saattoi ensi kerran kehittyä suotuisissa ja vapaissa oloissa.

Edelleen maassa säädettiin 8 tunnin työaikalaki, hallintokoneistossa vallinneesta rappeutuneisuudesta ja yleisestä lahjontajärjestelmästä pyrittiin pääsemään irti ja lisäksi aloitettiin syksyllä 1958 maareformi. Tosin se supistui maanomistuksen rajoittamiseen 250 hehtaariksi kasteltua maata tai 500 hehtaariksi viljelemätöntä maata, mutta ensi askel tämä kuitenkin oli oikeudenmukaisten maanomistusolojen luomiseen.

Erittäin tärkeä oli liiton solmiminen kurdien kanssa. Kurdeja on Irakin 6,5 miljoonaisesta väestöstä yli miljoona eikä mikään aikaisempi hallitus ollut antanut tälle kansanosalle tasa-arvoisia oikeuksia irakilaisväestön rinnalla. Kassemin hallitus kuitenkin julisti heti alkuun maan irakilaisten ja kurdien tasavallaksi. Näin Kassemin hallinto sai aluksi kurdien varauksettoman kannatuksen.

Näin siis Kassemin alkukauden hallinto näytti merkitsevän uuden ajan alkua Ieakille.

TAKAISKUJA

Mutta varsin pian alkoi kuulua toisenlaisia tietoja. Jo vuonna 1961 alkoivat vainotoimenpiteet Irakin kommunistista puoluetta vastaan. Myöskään kurdeille annettuja tasa-arvoisuuslupauksia ei pidetty ja niin tämä taisteluun altis väestönosa nousi kapinaan syksyllä 1961. Talvi keskeytti kapinan, mutta se puhkesi uudelleen liekkiin keväällä 1962, jolloin Kassemin täytyi lähettää kurdeja vastaan voimakas armeija mm. lentokonein varustettuna. Kommunistit tukivat kurdien taistelua ja järjestivät mm. Bagdadissa voimakkaita mielenosoituksia näiden puolesta, mikä käänsi Kassemia entistä enemmän kommunisteja vastaan.

"VASTARINTAPESÄKKEET"

Kesällä 1962, jolloin Irakissa juhlittiin vallankumouksen 4-vuotispäivää, olivat Kassemin vallan tulevaisuuden näkymät jo peräti synkät. Vastarinta keskittyi neljään pesäkkeeseen: kurdien ja kommunistien lisäksi olivat tyytymättömiä nasserilaisen arabiyhtenäisyyden kannattajat, joiden mielestä Kassem ei ollut riittävästi liittoutunut Yhtyneen Arabitasavallan kanssa, sekä armeija, joka syytti Kassemia heikkoudesta ja horjuvuudesta politiikassa ja johon Kassem puolestaan ei enää luottanut.

Kun lisäksi Kassemin uudistukset niin sosiaalisilla kuin taloudellisillakin aloilla olivat jääneet paljon vähäisemmiksi kuin mitä oli luvattu ja kuin mitä oli toteutettukin esim. Egyptissä, ei ollut ihme, että Kassemin suosio väestön keskuudessa oli kerta kaikkiaan romahtanut. Sanottiinkin, että jos vain kaksi Kassemia vastaan esiintyvistä lohkoista yhtyy, on hänen kukistumisensa selvä.

VALLANKUMOUKSEN LOPPU

Näin tapahtui helmikuun 7. päivänä 1963, jolloin nasserilais-sotilaallinen kumous kukisti Kassemin yhdessä yössä Abdul Salam Arifin johdolla. Uudet vallanpitävät eivät kuitenkaan aikoneetkaan jatkaa siitä, mihin Kassem oli aikoinaan vallankumouksellisen uudistustyönsä päättänyt, vaan päinvastoin. Merkitävimmät helmikuun jälkeen Irakista saapuneet tiedot kertovat kuningasvallan aikaisten lakien voimaanpalauttamisesta sekä ennen kaikkea hirvittävästä terrorista maan kommunistisia ja edistyksellisiä voimia kohtaan ja avoimesta sodankäynnistä kurdeja vastaan. Helmikuun vallankaappaus ei siis mitenkään ratkaissut Irakin ongelmia vaan kärjistää niitä, vaikeutta tilannetta maassa. Ei tarvitse olla kovinkaan suurilla ennustuskyvyillä varustettu voidakseen nähdä, että uusi käänne maassa on väistämätön ennemmin tai myöhemmin.

Kenraali Kassemin johtama Irakin vallankumous vuonna 1958 oli historiallinen välttämättömyys maan pelastamiseksi taantumuksellisesta monarkista ja länsivaltain alistamispyrkimyksistä. Alkukautenaan se esitti myönteistä osaa sekä esittämällä oikein maan uudistamisen tehtävät että toteuttamalla niitä osittain. Mutta Kassemin vallankumouksen kohtalo oli myös lainmukainen: siten käy kansalliselle demokraattiselle vallankumoukselle, jos se ei etene johdonmukaisesti, jos sen johtajat itse asiassa pelkäävät vallankumouksen lopputulosta ja sitä välttääkseen yllyttävät yhden kansanosan toista vastaan yleiskansallisen rintaman asemesta, joka yksin voi toteuttaa itsenäisen, kansallisen valtion rakentamistyön meidän päivinämme.

— Hilkka Saarikoski.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Mansikka-aikaa

Heinäkuu on mansikka-aikaa. Paljon tietenkin tarjoamme mansikoita sellaisenaan vain sokerin kanssa, mutta ehkä joskus voimme kokeilla seuraaviakin saksalaisen perheenemännän mansikka-aikana valmistamia ohjeita.

KUORRUTETUT MANSIKAT

1½ kvarttia mansikoita
sokeria
2 munaa

Puhdistetut mansikat halkaistaan ja pannaan voideltuun, tulenkestävään vuokaan. Sokeria ripotellaan pinnalle. Munat vatkataan vaahdoksi, maustetaan sokerilla ja kaadetaan mansikoiden päälle. Vuoka paistetaan miedossa uuninlämmössä, kunnes se on saanut vähän ruskeata väriä.

MANSIKKAJUOMIA

Puhdistetut mansikat hienonnetaan ja maustetaan sokerilla. Juomalasia kohti varataan 3 rkl mansikkasurvosta. Mansikkosurvoksen päälle juomalasiin kaadetaan sitruunasoodaa tai kylmää kaakaota. Lasista täytetään noin ⅔. Ennen tarjoilua lisätään joukkoon vähän vaniljajäätelöä.

Mansikkamaito: 1 rkl mansikkasurvosta, vähän kaakadjauhetta, sitruunamehua ja sokeria pannaan kulhon pohjalle. Ainekset sekoitetaan. Ennen tarjoilua kaadetaan päälle kylmä maito. Juomaa vatkataan voimakkaasti, kaadetaan laseihin ja tarjotaan heti.

NIKSEJÄ

Jos maalipurkki on kerran avattu ja maalia jää tähteeksi, tahtoo siihen muodostua sitkeä kuori maalin joutuessa seisomaan. Tältä välttyy, jos maalipurkkiin kaataa tilkkasen vettä. Maalaamaan ruvetessa sen voi kaataa pois — ja maali on kuin tuoretta.

Lasten helminauhoihin saa halvan ja pätevän lukkolaitteen tavallisesta painonapista, nepparista, jonka reikiin sidotaan nailonlanka. Se kestää raskaampienkin helmien painon.

— Lehtivihreätahrat voidaan poistaa kylmällä mustalla kahvilla, jota hierotaan tahraan. Sen jälkeen harjataan voimakkaasti ja huuhdotaan lopuksi puhtaalla vedellä.

— Saunavihdat saa hyvinä säilymään, kun ne ensin kuivataan, sitten pakataan pahvilaatikkoon ja ripotellaan hienoa suolaa välliin.

SYITÄ ON MONIA

"Eikö olekin kummallinen lehmä" sanoi kaupunkilaissydänkäpynen farmarille. "Miksi sillä ei ole sarvia?"

"Siihen on monta syytä", selitti farmari vakavasti. "Joillekin lehmille kasvaa sarvet vasta vanhemmalla puolen ikää. Toisilta lehmiltä otetaan sarvet pois. Joillekin lehmille ei tule lainkaan sarvia. Juuri tällä lehmällä ei ole sarvia siksikun se on sattumalta hevonen.

Jakkuja ja nauhakenkiä

Merkittävä piirre tulevan syksyn ja talven muodissa on paksuihin villapukuihin liittyvä jakku. Milanolainen Enzo esitti muotinäytöksessään paksusta tweedistä tai turkiksesta tehtyjä jakkuja, jotka sopivat pukuihin.

Luultavasti kotikaupunkinsa kylmän talven innoittama Enzo esitteli myös hyvin paksusta villakankaasta valmistettuja iltapukuja, joiden helma ulottui nilkkaan.

Lanteille ulottuvien takkien alla näkyi kirkkaanvärisiä silkkipuseroita, kun taas hameet olivat suoria ja niissä oli halkio takana.

Samaa skotlantilaisruudullista tukevaa kangasta oli käytetty myös pitkissä iltatakeissa, joita pidettiin samankuvioisten pitkien silkkipukujen kanssa.

Melkein kaikilla Enzon mannekiineilla oli puolikorkeat nauhakengät. Monissa Enzon luomuksissa oli kimonohihat.

Roomalaisen Carosan luomukset taas välkkyivät ja kimaltelivat, varsinkin iltapuvut. Yönsinisessä, helmikuvioisessa iltapuvussa oli maatahipova, kapeneva helma ja v-muotoinen matala kaula-aukko.

Carosan päiväkäyttöön tarkoittamat vaatteet olivat loistavan värisiä: taivaansinistä, auringonlaskunpunaista, majavanruskeaa ja vadelmapunaista.

PÄIVÄN PAKINA

Vieläkin niistä skandaalijutuista

Meille vakuutettiin tässä päivänä muutamana, että näiden hellepäivien aikana pitäisi ainakin pakinoissa "käsitellä vähän kevyempää aihehistoa".

No, mitäpä siinä. Palataan vaikkapa Profumon skandaalin yhteydessä maineensa kukkuloille päässeen tri Stephen Wardin tapaukseen.

Profumon skandaalin jatkokäsittely Old Beiley No. 1 oikeussalissa näyttäkin saavan niin valtavat mittasuhteet, ettei paremmasta väliä.

Mitä enemmän juttua käsitellään sitä enemmän siihen sekaantuu ns. yhteiskunnan tukipylväitä ja sitä mukaan tulevat myös roskajutut 'mehevimmiksi".

Suurten väkijoukkojen sanotaan odottavan päivisin oikeushuoneen edustalla nähdäkseen edes vilauksen "pääroolia" vievästä tri Stephen Wardista ja hänen "haareminsa" kaunokaisista, sekä oikeuteen kutsutuista muista mahdollisista todistajista.

Lähes 100 sanomalehtien kirjeenvaihtajaa Englannista, Euroopan mannermaalta, Yhdysvalloista ja muista maista on seuraamassa tätä juttua, missä edellämainittua tri Wardia syytetään peräti viidestä eri moraalirikkomuksesta, porttojen tuloista elämisestä, ilotyttöjen hankkimisesta mahtimiehille j.n.e.

Päätodistajana on tähän mennessä esiintynyt tri Wardin tyttöparven vetonumero, 21-vuotias Christine Keeler joka oli esimerkiksi maanantaina lähes neljä tuntia todistajanpaikalla. Todistuslausuntonsa yhteydessä Christine-neitonen sanoi, että esim. varakreivi Astor maksoi vuokran apartmentista, jossa hän asui toisen juttuun sekaantuneen puhelintytön Marilyn Rice-Daviesin kanssa. Miss Keeler myönsi avoimesti, että hän on ollut vuodesuhteissa monen huomatun ukkelin kanssa ja saanut rahaa heiltä, mutta hän kielsi kuitenkin jyrkästi väitöksen, että hän on prostituutti!

Erikoisena piirteenä miss Keelerin todistuksen yhteydessä oli väite, että hän ei henkilökohtaisesti ole ollut sukupuoliyhteyksissä tri Wardin kanssa, vaikka hänen sanotaan hommanneen useita tyttöjä nimenomaan tri Wardin himojen ja tavoitteiden tyydyttämiseksi.

Vaikka miss Keeler kuvaa suhteitaan tri Wardin kanssa "sisaren ja veljen" välisiksi pateettisiksi suhteiksi, niin syyttäjänä toimiva Griffith-Jones sanoo miss Keelerin tuoneen tri Wardin vieteltäväksi ainakin viisi tai kuusi tyttöä.

"Syytetyn (tri Wardin) ja miss Keelerin väliset suhteet olivat sellaiset, että sen jälkeen kun tri Ward oli tytön vietellyt ja ollut hänen kanssaan vuoteella, hän (tri Ward) keskusteli miss Keelerin kanssa tytön arvosta — kertoen miss Keelerille, oliko tyttö hyvä, huono tai välinpitämätön", sanoi syyttäjä.

Mutta yksityisyritteliäisyyden kannalta on kaikella tällä vissi rahallinen arvonsa.

Niinpä meille kerrotaan Lontoosta alkuviikolla tulleissa eräässä Reuterin uutistiedossa, jotta Christine Keeler on myynyt "muistelmiensa" julkaisemisen brittiläisoikeudet $64,400 hinnasta siksi kun hänen "maineensa on mennyt".

"Minun oli ajateltava tulevaisuuttani" kerrotaan Christine-neitosen sanoneen asian johdosta maanantaisessa oikeuskuulustelussa.

Sellainen tulo riittänee porton 'menetetyn maineen" korvaukseksi! Ja minkä erinomaisen tilaisuuden se antaakaan lisätulojen hankkimiseksi niiltä "asiakkailta", jotka eivät halua himeään mainittavaksi puhelintytön "muistelmissa"! Tri Ward saanee "muistelmistaan" vieläkin suuremman hinnan.

Toisaalta kerrottiin — myös Reuterin uutistiedossa — että "haisusosaitin" eli "korkeitten seurapiirien" lääkäri Stephan Ward, jota syytetään porttojen tulojen varassa elämisestä jne., oli sunnuntai-iltana Lontoon taidegalleryssa kirjoittamassa nimiään Profumo skandaaliin yhdistyvien piirien ja muiden silmäntekevien muotokuvapiirustuksiinsa.

Mainitun uutistiedon mukaan siellä aiotaan myydä toistasataa Wardin piirustamaa muotokuvaa, joiden hintojen sanotaan vaihtelevan 105 dollarista tuhanteen viiteensataan dollariin kappale. Ilmeisestikään kaikki, joiden kuvia hän on piirtänyt, eivät ole ollut tri Wardin mallina, mutta myynnin järjestäjät toivovat siitä, ja epäilemättä saavatkin, hyvät tulot.

Joitakin miss Keelerin "asiakkaita" on joutunut maksamaan "rakkautensa" hinnan vankilassa. Yksi toinen, puolaissyntyinen kiinteimistökeinottelija Peter Rachman on saanut nyt tavallista enemmän huomiota osakseen sanomalehdissä siksi kun hän on siirtynyt kuolemansa kautta "paremmille metsästysmaille" ja siten "vähentänyt" kunnianloukkaus- ja vahingonkorvausjutun nostamismahdollisuutta. Hänen sanotaan antaneen rahaa miss Keelerille palveluksistaan ja ylläpitäneen pitkän aikaa Marilyn-tyttöä.

Rachman "erikoistui" kuitenkin niin kerrotaan muille aloille, halpahintaisten vuokratalojen kanssa keinotteluun. Hänen ohjelmansa oli selvä ja mutkaton: Rachmanin sanotaan ostaneen kurjalistohökkeleitä joiden hinnat olivat alhaiset, nimenomaan siksi, kun niistä saatiin alhainen vuokra ja vuokralaisia ei voitu vallitsevien lakisäädösten perusteella häätää pois. Rachmanin sanotaan kuitenkin järjestäneen niin, että näiden hökkelien asukkaiden oli kerta kaikkiaan lähdettävä — eikä siinä vältetty käyttämästä pahoinpitelyä, huonekalujen rikkomista ja muita sellaisia alamaailmalle tunnettuja kovankäden keinoja.

Ja kun "huonot vuokralaiset" oli täten saatu lain kirjaimesta ja hengestä piittaamatta häädetyksi — oikeammin voimakeinoin karkoitetuksi — sillin saatiin mahdollisuuksia joko uudelleen rakentamiseen tai korkeampaa vuokraa maksavien vuokralaisten hankkimiseen. — Se korotti talojen hintoja ja niin teki kuulema Rachman rahaa kuin roskaa. Eleli herroiksi silloin 16-vuotiaan kutsutytön Marilyn Rice-Daviesin ja Keelerin sekä tri Wardin ja kumppanien rinnalla.

Tällaista on siis se yhteiskunnan kuohukerma joka pitää itseoikeutenaan hallita ja määrätä sekä yhteiskunnan että tavallisten kuolevaisten asioista. Siltä "haisusosaitilta" oppivat kaiketi nämä puhelintytötkin elämänviisautensa — oikein tai väärin, kokoon käärin.

Ja vaikka Old Bailyn oikeustalossa on ollut liuta porttoja, jotka ovat juurta jaksaen kertoneet, paljonko he ovat "palveluksistaan" joko kertamaksuksi tai pitemmästä ajasta, kulloinkin saaneet, kuinka usein he ovat "palveluksiaan" tehneet milloin jollekin varakreivi Astorille, milloin jollekin hallitusministeri Profumolle, milloin jollekin elokuvatähti Douglas Fairbanks Jr. jne., niin yhtään ainoata haisusosaitin miestä ei ole vedetty tri Wardin juttuun todistamaan esim. siitä, monenko kutsutytön kanssa he vissin määräajan kuluessa ovat aikaansa tappaneet, paljonko siitä lystistä kulloinkin maksamaan, milloin on heidän touhuaan seurattu kaksipuolisen kuvastimen avulla toisesta huoneesta tri Wardin paikalla jne.

"Oikein tai väärin kokoon käärin" mentaliteetin mukaan tällaiset alennustilanteet kuuluvat yksinomaan naisille — vaikka "kutsutytöt" eivät ilmeisestikään voi sen paremmin yksinään kuin keskenäänkään sitä vanhaa ammattiaan harjoittaa.

Lopuksi eräs mielenkiintoinen ajatus: Kun 18-vuotiaalta Marilyn Rice-Daviesilta kysyttiin, miksi hän mainitsi erikoisesti filmitähti Douglas Fairbanksin nimen "asiakkaitensa" joukossa, (hän on kieltänyt syylisyytensä) Marilyn vastasi — "en tykkää hänestä". Mahdollisesti hän ja hänen kumppaninsa on jättänyt mainitsematta joitakin niistä asiakkaistaan "joista he tykkäyät"? — [illegible]

Urheilua

Salmiselle kolme kultaa V-Suomessa

Helsinki. — TUL:n Varsinais-Suomen piirin mestaruuskilpailut järjestettiin viikonvaihteessa Kemiön urheilukentällä. Sää ei suosinut tapahtumia kumpanakaan päivänä, joten tulostaso jäi suhteellisen vaatimattomaksi. Pituushypyssä Ossi Helin läheteli 7 metrin rajaa tuloksellaan 697, kuulantyönnössä Kalevi Lehtonen pukkasi 14,28 ja 800 metrillä Olavi Alajärvi pisteli matkan alle kahden minuutin 1.59,8. Taisto Salminen hallitsi tällä kertaa pikamatkoja, ottaen kolme mestaruutta.

USAn amatööri-nyrkkeily siirtyy 2 min. eriin

(KU) — Ammattinyrkkeilyssä tapahtuneet kuolemantapaukset ovat vaikuttaneet USAssa turvallisuusmääräysten kiristämiseen — ei ammattinyrkkeilyn vaan amatöörinyrkkeilyn piirissä. USAn amatööriurheilijain pääliiton AAUn nyrkkeilytoimikunta on päättänyt uusista turvallisuusmääräyksistä, joiden mukaan mm. erän kestoaika lyhennetään kolmesta minuutista kahteen ja käsineet vaihdetaan raskaampiin 10 unssin painoisiin. Nämä ja muut tutkennetut määräykset astuvat voimaan ensi vuoden alusta lähtien.

AAUn nyrkkeilytoimikunnan päätöksessä luetellaan kahdeksan kohtaa, joista tärkeimmät lienevät yllämainitut. Hammassuojukset määrätään niissä pakollisiksi, joiden käytön valvojaksi nimitetään ottelun lääkäri. Lääkärin on myös tarkastettava jokainen nyrkkeilijä ennen ja jälkeen ottelun. Kuudennessa kohdassa määrätään, että jos kilpailija tulee tyrmätyksi erän lopussa, ei ajanottaja saa lyödä gongia ennenkuin luku on päättynyt.

Kotkassa uutiin seitsemän SE:tä

Kotka. — Kokonaista seitsemän uutta Suomen ennätystä tekaistiin maanantaina Kotkan Uimaseuran Kotkassa järjestämissä kansallisissa uintikilpailuissa. Naisuimarit vastasivat viidestä ennätyksestä kun taas Hannu Vaahtoranta 200 m sekauinnissa ja Matti Kasvio 100 m perhosuinnissa vastasivat ennätyksistä miesten lajeissa. Kilpailujen aikana olivat ulkoiset puitteet mitä parhaat.

Tuloksia:

Naisten 200 m selkäuinti: 1) Maja Vilja 2.46,6 (SE), 2) Ritva Virtanen 2.47,8, 3) Helena Turunen 2.50,8.

Naisten 200 m rintauinti: 1) Ulla Suvanto 2.56,5 (SE) — 100 m virallinen väliaika 1.24,0 (SE).

Naisten 100 m perhosuinti: 1) Eila Pyrhönen 1.09,6 (SE).

Naisten 100 m vapauinti: 1) Arja Lehtonen 1.07,4 (SE) 2) Hilkka-Liisa Vaarre 1.08,1.

Miesten 200 m sekauinti: 1) Hannu Vaahtoranta 2.27,6 (SE) 2) Risto Lehtonen 2.32,0.

Miesten 100 m perhosuinti: 1) Matti Kasvio 1.02,6 (SE) 2) Tuomo Hämäläinen 1.03,3.

RIKSIN SARJAN KIRJOJA

Gunnar Widegren:
Neiti aurinkoinen
249 sivua — Hinta nid. $1.00

Sigrid Boo:
Kyökin puolella
202 sivua — Hinta nid. $1.00

Rex Beach:
HOPEAPARVI
Seikkailuromaani
268 sivua — Hinta nid. $1.00

CARL HAENSEL:
Matterhornin valloittajat
Tosiromaani
184 sivua — Hinta nid. $1.00

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
Box 69 Sudbury, Ontario

KAIKENLAISIA VAKUUTUKSIA

Suojatkaa kesäpaikkanne, veneenne ja moottorinne tarpeellisella vakuutuksella. Lähempiä tietoja haluttaessa — Soittakaa tai kirjoittakaa

O. K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED
597 Bay Street, Toronto, Ont. Toimisto puh. EM 6-8586
O. NUMMINEN kotiin HI 4-3356 HELEN HIRVONEN kotiin WA 3-4378

UUSIA JÄNNITTÄVIÄ ROMAANEJA SAATAVANA KIRJAKAUPASTAMME!

AUDREY ERSKINE LINDOP:
TIE MESTAUSLAVALLE
635 sivua — Hinta sid. $5.00
Ranskan vallankumouksen värikästä taustaa vaataan piirtyy vauhdikas, riemastuttava ja viehettävä tarina.

ANNIKKI SANKARI:
TIMPPA
323 sivua — Hinta sid. $3.50
Annikki Sankarin Timppa ja Ossi ovat aitoja ja eläviä poikia, jotka ottavat elämän turhia tunteilematta. Mutta meiltä se järkyttää. Aihe on vakava, mutta kerronta on vilkasta ja värikästä.

PHILIPPE DE VOMECOURT:
UNOHDETUT URHOOLLISET
321 sivua — Hinta sid. $4.25
Jännittävä ja vauhdikas kuvaus Ranskan vastarintaliikkeen toiminnasta toisen maailmansodan aikana.

DIANNE DOUBTFIRE:
VIATTOMUUS VAARASSA
210 sivua — Hinta sid. $2.75
Englantilainen kirjailija Dianne Doubtfire on luonut tästä vakavasta aiheesta jännittävän ja psykologisesti uskottavan romaanin.

ALISTAIR MacLEAN:
MILJONÄÄRIEN LAIVA
308 sivua — Hinta sid. $3.75
Brittiläinen kauppalaiva "Campari" on maailman yllelisin alus. Se on miljardöörien menomatkailun alus. "Miljonäärien laiva" on ensiluokkainen jännitysromaani, jota ei malta laskea käsistään ennen loppua.

VESA E. SYRJÄNEN:
KESKIYÖN NUOLET
237 sivua — Hinta nid. $2.00
SALAPOLIISIROMAANI
"Ei tule mitään häistä", sanoi taidemalari Mikko Läitio upealle Maritalle ja varatuomari Kai Pyörteelle, romaanin minälle. Ja niin todella käy. Sulhanen katoaa ennen vihkimistä. Morsian, pappi ja hääveraat odottavat turhaan, odottavat koko yön eikä heidän mielialansa ole kovin korkealla.

UUSIA SUOMALAISIA SATUJA LAPSILLE
SUOMALAINEN SATUKIRJA 1
159 sivua — Hinta sid. $3.00
Keväällä 1962 ratkaistun suuren satukilpailun rikkaasta sadosta on tähän kirjaan otettu 16 satua. Kirjan on verraton sadentekijänä on Maija Karma sommitanut viehättävin, sielikkuvituksikin kuvin.

TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ontario

Tämä voimistelijatar, Aili Kaarelä, Port Arthurista, näyttää mitä taitovoimistelu esittäjältään vaatii. Kauniita voimisteluesityksiä saadaan taas nähdä liitto-, laulu- ja soittojuhlassa Torontossa elok. 3 ja 4 pnä.

Urheilukilpailut Port Arthurissa

Port Arthur. — Port Arthurin pikku laulujuhlilla oli urheilemassa liittomme urheilijoita jotka aikovat tehdä matkan Toronton Liittojuhlille.

Kari Kaarela alle 21 sarjassa sai seuraavia tuloksia: Kuula 11.25, pituus 5.73, kiekko 27,43, keihäs 34.02.

Ikämies A. Widgren teki seuraavia tuloksia: Pituus 4.27, kuula 9.97, kiekko 25.41, moukari 30.28. Ikämies P. Voutilaisen tulokset olivat seuraavat: Pituus 3.22, kuula 7.66, kiekko 19.51.

Naisten sarja: Margaret Hämäläinen: Kuula 8.60, kiekko 18.74, keihäs 24.91. Julie Ferguson juoksi 100 m 14,1 ja hyppäsi pituutta 3.79.

Tyttöjen alle 12-v. sarja, 60 m juoksu: Brenda Prisinger 10.0, Christine Tomazyk 10,1, Holly Ferguson 11,1, Rike Wedding ja Janet Pasto.

Tyttöjen alle 12-v. pituushyppy: Brenda Prisinger 3.21, Janet Pasto 2.80, Holly Ferguson 2.74, Rike Wedding 2.57 ja Christine Tomazyk 2.53.

Pojat alle 12-v. sarjan pituushyppy: Burnd Wedding 3.49 ja Lenny Doherty 2.64.

Tyttöjen alle 16-v. sarjassa sai Bev Pollock seuraavia tuloksia: Pituus 3.98, kuula 8.23, keihäs 13.83, kiekko 13.36, ja 100 m. 14,9.

PERHEKESKUSTELUA

Vaimo — Koska Jumala teki naisen vasta miehen jälkeen, niin siitä tietysti johtuu, että nainen on parannettu versio alkuperäisestä.

Aviomies — Voi, elähän toki! Jumalalla oli erittäin hyvä syy siihen, miksi hän teki naisen vasta miehen jälkeen. Hän ei halunnut kuulla mitään neuvoja.

ROMAANEJA

"Puhainen sulka" ja "Taskukirja" asussaan
Erikoisen halpahintaisia.

Ferdinand Sauerbruch:
Elämäni kirurgina
Maineikas muistelmasteos — jännittäviä leikkauksia, huumoria.
420 sivua Hinta nid. $1.25

Nordhoff-Hall:
Kapina laivassa
Kertomus valtamerestä, merenkyntäjistä ja heidän kapinastaan.
420 sivua Hinta nid. $1.25

Dale Carnegie:
Miten saan ystäviä, menestystä, vaikutusvaltaa
Dale Carnegien maailmanmenestysteos on yhtä hauska kuin opettavainenkin.

Richard Gordon:
Kapteenin pöytä
246 sivua Hinta nid. $1.25
Hävyttömän hauska kirja.

Lemmikki Talas:
Vaellamme Wienissä
145 sivua Hinta nid. $1.85
Wien, "Tonava kaunoinen" kaupunki, on suurten säveltäjämestarien ja kuolemattomien valssien kaupunki. Se on hengen suurmiesten kaupunki, jonka vaikutus on säteillyt koko maailmaan.

Conan Doyle:
Baskervillen koira
Maailman maineikkaimpia salapoliisiromaaneja.
159 sivua Hinta nid. 95c

Mayne Reid:
Kullankaivajia ja intiaaneja
Seikkailuromaani Meksikosta.
155 sivua Hinta nid. 95c

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

SUOMEN UUTISIA

Suomen Kulttuurirahasto on lyöttänyt suomen kielen oikeuksien 100-vuotismuistoa silmälläpitäen — valtakunnallinen pääjuhla pidetään elokuun 4. päivänä 1963 Parolassa — erityisen muistomitalin. Sen on suunnitellut kuvanveistäjä Aimo Tukiainen. Mitalin toisella puolella on tyylitelty kansallispukuisen ja iloitsevan kansan ympäröimänä Aleksanteri II:n ja J. V. Snellmanin kohtaaminen noin 100 vuotta sitten Parolassa. Tämä heidän tapaamisensa seurauksena keisari Aleksanteri II allekirjoitti 30. päivänä heinäkuuta 1863 reskriptin, joka määräsi, että suomen kieli oli viimeistään vuoden 1883 lopussa oleva kaikessa, mikä koski suomalaista väestöä, yhdenvertainen ruotsin kielen kanssa. Muistomitalin toisella puolella on osa Keisarillisen Majesteetin Armollisesta asetuksesta: "Vaikka Ruotsin kieli edellensä pysyy maan virallisena kielenä, julistetaan suomen kieli kuitenkin yhtä oikeutetuksi edellisen kanssa kaikissa semmoisissa asioissa, jotka välittömästi koskevat maan nimenomaan suomalaista väestöä. (PS)

Suomenlahden vesi kylmää

Etelä-Suomessa on odotettavissa poikkeuksellisen aikainen talvi, sillä Suomenlahden lämpövarasto on vuodenaikaan nähden harvinaisen pieni, kertoi tohtori Folko Koroleff, joka tiistaina 16. 7. palasi merentutkimusalus "Arandalla" Suomenlahdelle tehdyltä tutkimusmatkalta.

Pintavesi on Suomenlahdella ainoastaan 14-asteista ja lämmin pintavesikerros ulottuu vain 8—9 metrin syvyyteen, kun se normaalisti ulottuu vähintään 15 metrin syvyyteen. Lämpimän pintakerroksen alla on vain kaksiasteista vettä. (HS)

'Ranskalainen järjestys' L-Saksan maatalouteen

Kenraali de Gaulle on saamassa ensimmäisen voittonsa viime toukokuussa Genevessä pidetyn Gattin kokouksen jälkeen pyrkiessään yhtenäistämään maatalouspolitiikkaa kuutosmarkkinoilla. Näissä pyrkimyksissä ensimmäisellä sijalla on Länsi-Saksan maatalouden saattaminen "ranskalaiseen järjestykseen". Ja ensimmäinen tulos tästä on länsisaksalaisen vehnän hinnan alentaminen muiden kuutosmaiden, toisin sanoen ranskalaisen vehnän hinnan tasolle. Tämän jälkeen ovat vuorossa muut länsisaksalaiset maataloustuotteet, jotka kiinnostavat Ranskaa.

Jos Länsi-Saksa kompensoisi länsisaksalaisille talonpojille suoraan rahassa yhteismarkkinoiden sopeutumisvaiheen vaatimat maataloustuotteiden hinnanalennukset, merkitsisi se miljardien D-markkojen menojen lisäystä. Tällaista muutenkin jo 1 miljardin D-markan vajausta osoittavan ja perustuslain vastaiseksi syytetyn liittotasavallan budjetti ei kestäisi. Länsi-Saksan maatalousministeri Schwarz on jo epävirallisesti ilmoittanut, että länsisaksalaisen vehnän hintaa on kuutosmarkkinoilla alennettava, mutta hän on luvannut talonpojille korvauksia. Rahalliset tukipalkkiot eivät ole mahdollisia, mutta sen sijaan koko Länsi-Saksan maatalouden suuntaa on muutettava ja tässä yhteydessä hallitus antaa takuita lainojen, konehankintojen ym. tukitoimenpiteiden avulla.

Mainittakoon, että kun Gattin kokous toukokuussa päättyi mitäänsanomattomaan kompromissiin, niin Ranskan tiedotusministeri Peyrefitte sanoi avoimesti, että Ranskalla on nyt vuosi aikaa niin Länsi-Saksan kuin muidenkin kuutosmaiden maatalouden saattamiseksi "ranskalaiseen järjestykseen" ennen Kennedyn kierroksen alkua ensi vuoden toukokuussa. Äsken Ranska pakotti Italian lopettamaa vehnän ostot Canadasta.

UUDEN JA TÄYDEN KUUN VAIKUTUS SADEMÄÄRIIN

Meteorologit ovat jo kauan tienneet, että kaatosateet sattuvat useimmiten uuden ja täyden Kuun aikaan. Mutta näihin saakka tätä ilmiötä ei ole tilastollisesti tutkittu. Hiljattain kaksi tiedemiestä toisistaan tietämättä on suorittanut laajan tilastollisen tutkimuksen Kuun asentojen vaikutuksesta sateisiin.

Amerikkalainen tutkija käytti apunaan tietokonetta, joten hän voi ulottaa tutkimuksensa laajalle alueelle ja ajallisesti kauas taaksepäin. Hän käytti USAn 1544n ilmatieteellisen sääaseman tilastoja 50 viimeksi kuluneen vuoden ajalta. Australialaisella taas ei ollut tietokonetta käytettävissään, joten hän rajoitti tutkimuksensa 25 vuoteen ja käytti vain 50 australialaisen sääaseman tilastoja. Molemmat tiedemiehet olivat tutkimustensa tuloksista niin hämmästyneitä, että harkitsivat hyvän aikaa, ennenkuin julkaisivat työnsä tulokset.

Osoittautui, että niin USAssa kuin Australian paljon kuivemmassa ilmastossa sademäärät olivat melkein säännöllisesti suurimmat 5 päivän aikana uuden ja täyden Kuun kaudella verrattuna Kuun muihin vaiheisiin.

Ilmiön syiden selvittämiseksi on australialainen tutkija esittänyt hypoteesin, jonka mukaan sateitten runsaus on riippuvainen meteoriittipölyn määrästä, mikä laskeutuu Maahan kosmisesta avaruudesta. Nämä pölyhiukkaset toimivat ilmakehään jouduttuaan keskuksina, joiden ympärille kosteus kerääntyy ja aiheuttavat näin sateen syntymisen. Meteoriittisen pölypilven taajuus riippuu taas Maan ja Kuun keskinäisestä asemasta. Kun tällainen pölypilvi lähestyy Maata, aiheuttaa se runsaita sateita Maan eri puolilla.

Vaikka esitetty hypoteesi tuntuukin uskottavalta, ei se kuitenkaan selitä Kuun eri asentojen vaikutusta sateitten runsauteen.

— Jos ruostumattomasta teräksestä tehtyjä asioita ei voida heti pestä aterian jälkeen, huuhdelkaa ne heti kuumalla vedellä. Siten estetään vioittuminen hapon tai suolaisten ruokien taholta.

Onnitteluni vuotuiselle SUURJUHLALLE Torontossa!

Matti Mäkelä
Vapauden kiertävä asiamies

Myyn kirjallisuutta ja julkaisuja suurjuhlassa.

Rauhanomaisen rinnakkaiselon näköaloja

Tulevaa kehitystä ajatellen on myös otettava huomioon tieteellis-teknillisen ja muun kulttuuriyhteistyön luomat uudet edellytykset, jotka kehityksen mukana alati vain avartuvat. Rauhanomaisen rinnakkaiselon oloissa tieteellis-teknillisen kehityksen vauhti johtaa tiedemiesten lukumäärän nopeaan kasvuun. V. 1957 tilastojen mukaan Yhdysvalloissa oli perustieteiden alalla 40,000 tutkijaa, vastaavan luvun ollessa Iso-Britanniassa 10,000 ja Neuvostoliitossa 80,000. Nämä luvut kasvavat nopeasti.

Koulutuksen alalla vallitseva tavaton puutteellisuus on johtanut myös lahjakkaiden ihmisaivojen käyttämättä jäämiseen. Siirtomaat ja vasta vapautuneet maat ovat vielä kehityksensä alussa. Niissä yksistään ravinnon puute estää ihmisten kehitystä. Puhutaan afrikkalaisten heikosta työtehosta ottamatta huomioon ravinnon puutteen ja vastaavien taustatekijöiden vaikutusta. J. D. Bernal kertoo, miten vanhimmassa brittiläisessä siirtomaassa Nova Scotiassa pidettiin afrikalaisia kykenemättöminä raskaaseen työhön vain niin kauan, kunnes urakoitsijat keksivät antaa riittävästi lihaa työläistensä ravinnoksi.

Ajan vaatimuksista jälkeen jäänyt ja heikkotasoinen koulutus vähentää "nerojen" eli mahdollisten lahjakkuuksien lukumäärää myös vanhoissa sivistysmaissa. Mainitsemassani Bernalin kirjassa arvioidaan, että tehokas koulutuksen uudistus Britanniassa lisäsi lahjakkaiden luovan henkisen työn tekijöiden lukumäärää viisinkertaisesti ja koko maailman puitteissa 1000-kertaisesti.

TIETEEN KEHITYS

Tieteen kehitys sinänsä on avannut mahdollisuuden puutteen poistamiseen koko maapallolta. Yhteiskunnallisen järjestelmän takapajuisuus estää ihmisiä käyttämästä hyväkseen käsillä olevia keinoja. Atomienergian käyttö merkitsee valtavaa voimanlähdettä. Sen avulla voidaan perustaa suuria teollisuuskeskuksia sellaisillekin paikkakunnille, missä ei ole vesivoimaa tai muutakaan runsasta energianlähdettä. Atomivoima-aseman polttoaineeksi riittää yksi kuorma-autollinen raaka-ainetta koko vuoden käyttöä varten. Suurilla kansainvälisillä rakennustöillä on mahdollista säännöstellä merivirtojen kulkua ja vaikuttaa suotuisesti ilmastosuhteiden kehittymiseen eri puolilla maapalloa. Tislaamalla merivettä ja pumppaamalla sitä hedelmättömille aavikoille tai käyttämällä vaaleita plastikkaverhoja auringon ja veden haihtumisen suojana voidaan luoda laajoja puutarha-alueita nykyisiin erämaihin. Tieteellis-teknillinen yhteistyö nopeuttaa erilaisten satoa ja maaperää vahingoittavien sairauksien ja tuhohyönteisten lopullista hävittämistä, tuhoavathan ne nykyään parhaiten viljellyissä maissakin neljänneksen sadosta, jopa joinakin vuosina koko sadon.

Puusta tai vaikkapa jätepaperista on mahdollista valmistaa sokeria. Erilaisista levistä, hiivasta ja muista sienistä voi kehittää ihmisravinnon tärkeimpiä aineksia ja viljellä niitä myös merissä. Levät kehittävät hiilihydraatteja, proteiinia ja rasvaa. Sienet voivat muuttaa melkein minkä tahansa eläin- ja kasvijäännöksen tai hiilihydraatit proteiiniksi tai rasvaksi. Proteiinin puute, jota ihmiskunnan aliravitsemiskysymyksen yhteydessä pohditaan, on itse asiassa teollisuudessa tuntematon käsite. Teollisuus tuottaa proteiinikuituja tai sellaista proteiiniainetta kuin nylonia teollisuuden tarpeita varten. Orgaanisen eli ravintoproteiinin tuottaminen merkitsee aminohappojen yhdistämistä siihen. Jos tätä menetelmää kehitetään, poistuisi kaikki pelko proteiininpuutteesta ja ravinnon riittämättömyydestä kasvavalle ihmiskunnalle.

KANSANVÄLINEN TERVEYSTYÖ

Mutta ei vain ravinnon puute, vaan myös riittämätön terveydenhoito ja sairaspalvelu vie miljoonittain ihmisiä joka vuosi ennenaikaiseen hautaan. Rauhanomaiseen rinnakkaiseloon kuuluva kansainvälinen yhteistyö voi lääketieteen alalla johtaa nopeasti koko ihmiskunnalle mitä arvokkaampiin tuloksiin. Sanotaan, että lääketiede on perustunut varsinaiselle tieteelliselle pohjalle vasta noin 80 vuotta. Tänä lyhyenä aikana on tehty suuria keksintöjä, jotka ovat tavattomasti lisänneet parantumisen mahdollisuuksia aikaisemmin tavallisesti kuolemaan johtavissa sairauksissa. Mainittakoon vain erilaiset rokotteet tahi juuri ennen toista maailmansotaa keksityt antibioottiset aineet. Sellaisten laajalle levinneiden tautien kuin syövän ja sydänsairauksien ongelma odottaa vielä ratkaisuaan. Tehokkaampi kansainvälinen yhteistyö ja suuremmat määrärahat jouduttaisivat tässäkin tulosten saavuttamista koko ihmiskunnan terveyden hyväksi.

Toisaalta nykyään suurella osalla maapalloa alkeellisimpienkin terveydenhoitoedellytysten puuttuminen tuhoaa vuosittain suunnattoman määrän ihmiselämää. Meillä Suomessa ylpeillään — ja ansiosta — hienoilla, ajanmukaisilla sairaaloilla, mutta potilaspaikkoja on niissä aivan riittämättömästi, puhumattakaan siitä, että varojen puute jatkuvasti estää suurta joukkoa kansastamme ajoissa hakeutumasta lääkärinhoitoon. Suomessa on yksi lääkäri 1,583 asukasta kohden kun vastaava luku NL:ssa on yksi lääkäri 600 asukasta, Yhdysvalloissa 770 asukasta ja Iso-Britanniassa 950 asukasta kohden. Kehitysmaissa tilanne on tietysti vielä paljon surkeampi, esimerkiksi Nigeriassa on yksi lääkäri 56,000 ja Indonesiassa 71,000 asukasta kohden.

Yksistään lääkeaineiden riittävä saanti voitaisiin turvata eri puolilla maailmaa, jos alalla vallitseva keinottelu poistettaisiin ja saataisiin aikaan välttämätön kansainvälinen yhteistyö. Intia esimerkiksi rakentaa Neuvostoliiton avulla oman lääketehtaansa, jonka avulla se säästyy kalliiden ulkolaisten lääkeaineiden maahantuonnista ja saa myös enemmän välttämättömiä lääkeaineita väestönsä käyttöön.

MAAPALLOLLAMME ON TILAA

Järkevällä yhteiskunnallisella suunnittelulla ja rauhanomaisen kansainvälisen yhteistoiminnan oloissa voidaan pelastaa miljoonia ihmishenkiä, jotka nyt vuodesta toiseen tuhoutuvat kylmän sodan ja kansainvälisen yhteistoiminnan puuttumisen uhreina. Tietenkin elämän olosuhteiden yleinen parantuminen nostaa maapallon asukkaiden lukumäärää. Mutta kuten edellä on osoitettu, maapallolla on suuret ja tieteen kehityksen mukana yhä kasvavat mahdollisuudet ruokkia nykyistä monta kertaa suurempi asukasmäärä. Tosiasiallisesti vasta 8 % planeettamme maapinta-alasta, napaseutuja lukuunottamatta, on tiheästi asuttua. Kansojen alkaessa yhteisesti muokata yhteistä asuinsijaansa elintila lisääntyy edelleen. Toisaalta jo nykyinen kokemus osoittaa, että kultturin ja hyvinvoinnin kasvaessa syntyväisyys alenee. Ihmiset itse päättävät, kuinka tiuhaan asutuksi he tämän planeettamme tahtovat.

EI TYHJÄ HAAVE

Eräät väittävät näitä rauhanomaisen kansainvälisen yhteistyön näköaloja utopiaksi, tyhjäksi haaveeksi. Ei ole utopiaa, että vuosittain tuhlataan 120,000 miljoonaa dollaria mielettömän vaaralliseen kilpavarusteluun. Mutta vaikkapa vain viidesosan käyttö näistä varoista rauhanomaisiin tarkoituksiin koko ihmiskunnan hyväksi taloudellisen takapajuisuuden, puutteen, nälän ja sairauksien poistamiseksi on heistä utopiaa. Se on viidakko-ajattelua. Sille ei voi perustaa ihmiskunnan tulevaisuutta atomikaudella.

Kilpavarustelun jatkuminen on traagillista mielettömyyttä. Se on sitäkin mielettömämpää, sanoo professori Bernal, koska päämäärät, joihin kansat pyrkivät — luonnonrikkauksien valloittaminen, varallisuus, elintason nousu ovat kaikki verraten vaatimattomia ajatellen tuloksia, mihin päästäisiin, mikäli maailman kansat yhdessä käyttäisivät tieteen tarjoamia uusia keinoja. Ihmiset on saatava tajuamaan, että ei ole suinkaan totta, että heillä ei ole valtaa muutosten aikaansaantiin. Vika ei ole siinä, että ihmisillä ei olisi mahdollisuuksia, vika on siinä, että he eivät tiedä tarpeeksi ja että he eivät työskentele yhdessä yhteisten päämäärien toteuttamiseksi.

M. Vire-Tuominen.

Suomen tuonti NLsta tuntuvasti kasvanut

Helsinki. — Tuontimme Neuvostoliitosta on tuntuvasti kasvanut ja on miltei tasoissa Englannin kanssa, mistä tuontimme on taas laskenut. Ruotsista tuonti on laskenut voimakkaasti, ja Länsi-Saksan osalta lasku on ollut miltei "romahdusmainen". — Myös Ranskasta tapahtuvassa tuonnissa on todettavissa tuntuvaa laskua.

Viennissä Neuvostoliittoon esiintyy pientä laskua. Sen sijaan Englantiin, Länsi-Saksaan ja Ruotsiin on viety hieman enemmän kuin viime vuonna, voidaan todeta äsken valmistuneista tullihallituksen tarkistamattomista laskelmista ulkomaankauppamme kehityksestä kuluvan vuoden tammi—toukokuun aikana.

Ranska ei tunnusta neuvotteluja

Pariisi. — Iltapäivälehti Paris-Presse sanoi viikko sitten maanantaina pääkirjoituksessaan, että Moskovan ydinkoekieltoneuvottelut eivät Ranskan osalta "muuta mitään".

Se vertasi neuvottelijoita kahteen miljonääriin, jotka päättävät sulkea arvopaperipörssin saatuaan itse suuret voitot, ja jotka kysyvät toisiltaan "Mitä toiset osakkeidenomistajat voittavat? Ei mitään."

Lehden mukaan pidetään Ranskassa päätöstä ilmassa ja veden alla suoritettavien ydinkokeiden lopettamisesta "aseidenriisuntaparodiana, joka vain vahvistaa Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain etumatkaa ydinkokeiden alalla."

Lehti onnitteli neuvottelijoita kilpavarustelussa vallitsevasta tauosta, kunhan he vain eivät innostu "kieltämään muita saavuttamasta samaa tasoa heidän kanssaan."

Hrushtshev Jugoslaviaan

Moskova. — Neuvostoliiton pääministeri Nikita Hrushtshev ilmoitti perjantai-iltana Moskovassa aikovansa vierailla Jugoslaviassa elokuussa.

Reuterin kirjeenvaihtaja kysyi pääministeriltä Unkarin pääministerin Janos Kadarin kunniaksi järjestetyllä vastaanotolla voiko Hrushtshev vahvistaa tiedot, että hän aikoo vierailla Jugoslaviassa elokuussa.

Hrusthshev vastasi myöntävästi, ja kun häneltä tiedusteltiin aikooko hän saapua 20. päivänä, niin hän sanoi: — Joskus tuohon aikaan.

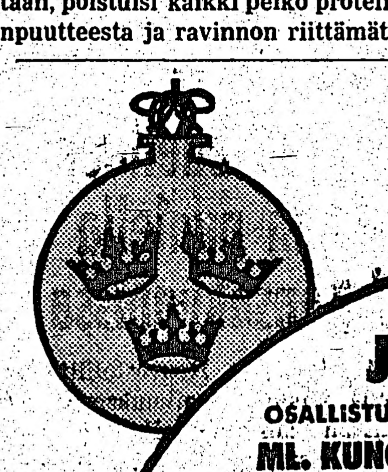

Jouluksi Suomeen

OSALLISTUKAA ILONTÄYTTEISEEN JOULUHUVIMATKAAN
M.L. KUNGSHOLM...JOULUKUUN 2 p:nä, 1963
New Yorkista Göteborgiin, josta erinomaiset yhteydet eri puolille Suomea.
Matkan johtajana Mr. Eric G. Ericsson, SALn Chicagon konttorista.
Matkatavarat voidaan kuljettaa suoraan New Yorkista Helsinkiin, Turkuun tai Mariehamninaan.
JOULUKSI SUOMEEN 25 PROS. ALENNUKSELLA
Jos matkustatte lähtee New Yorkista GRIPSHOLMILLA marraskuun 16, tai Joulumatkalle KUNGSHOLMILLA joulukuun 2 p:nä,
hän ostaessaan meno-paluulipun samanaikaisesti, saa 25% alennuksen säästökauden one-way-hinnasta. Europassa olo saa kestää 30 päivää. Säästö turistiluokassa on $115.— ja
luokassa $173.50. (U.S.A.)
Lisäksi muut säännölliset laivavuorot New Yorkista:
M.L. GRIPSHOLM Elok. 24, Syysk. 18, Marrask 16
M.L. KUNGSHOLM Syysk. 3
Kääntykää matkatoimistonne puoleen tai suoraan
SWEDISH AMERICAN LINE
636 Fifth Ave., New York 20, N.Y.
181 North Michigan Avenue, Chicago 1, Illinois
836 White-Henry-Stuart Bldg., Seattle 1, Wash. • 510 West Sixth Street, Los Angeles 14, Calif.
1255 Phillips Square, Montreal 2, Quebec • 325 Logan Avenue, Winnipeg 2, Manitoba

UNIVERSAL ELECTRIC CO.
Puhelin 675-2724 Sudbury
Suomalainen sähköliike
Kaikkea alaan kuuluvaa työtä
Erikoistunut sähkölämmityksiin
Omist. Kyösti Jokinen
(25-27-30-1)

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA
Suihkut ja uimaranta
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt.
1742 PARIS ST. SUDBURY

LOUGHEED HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9596
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-9797
164 Elgin St. S., Sudbury

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
85 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

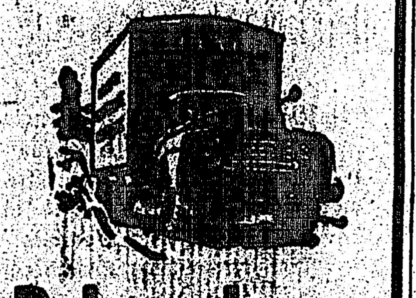
Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA — TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip. Ravintola on yleisön palveluksessa kaikkina viikonpäivinä ja -iltoina.

Autoilijat, vielä tarvitaan kyytiä Toronton suurjuhlaan meneville ohjelmanesittäjille ja juhlijoille. Ilmoittakaa puhelimella 674-4265 Aimo Mäelle, montako kyydittävää voitte ottaa mukaan.

Suurjuhlan tanssilippuja myyneet: Tilittäkää lippunne niiden henkilöiden kautta, joilta olette ne saaneetkin, hyvissä ajoin ennen Torontoon lähtöä.

Vauhti ja alkoholi kuoleman syynä

Kuolemansyyntutkija, tri B. F. Hazlewood sanoi alkuviikolla julkaisemassaan lausunnossa, että vauhdilla ja väkijuomilla oli osansa kesäkuun 16 päivän tapaturmaan, jossa kuoli 25-vuotias Gerard Belanger Chelmsfordista.

Tri Hazlewood sanoi, että Belanger kuoli junan ja auton yhteentörmäyksessä saamiinsa vammoihin, mutta samalla hän sanoi että Belangerin verestä löytyi niin paljon alkoholia että hänen on täytynyt olla onnettomuushetkellä melkein tiedottomassa humalassa.

Onnettomuuden silminnäkijä Joseph Predon Azildasta kertoi tutkijalautakunnalle, että hän oli noin 600 jalkaa onnettomuuspaikalta pysähdyksissä. Hän sanoi kuulleensa kun juna antoi varoitusmerkkejä. Kuultuaan jysähdyksen hän meni onnettomuuspaikalle ja sen jälkeen hän meni ja kutsui poliisin.

Poliisin kertoman mukaan auto, jossa Belanger oli, laahautui junan mukana noin 2,000 jalkaa. Auto meni kokonaan romuksi.

Veturinkuljettaja Lawrence Murphy selitti lausunnossaan, että hän näki kun auton valot lähenivät ylikäytävää samanaikaisesti kuin junakin ja silloin hän antoi varoitusmerkkejä mutta kun auto ei pysähtynyt hän käytti hätäjarrua vaan ei voinut välttää onnettomuutta.

Torontolaisvieraita

Mr ja Mrs George Aho, Torontosta, ovat vierailemassa Sudburyssa mrs Ahon sairaitten vanhempien luona. He ovat asuneet Työn Puistossa.

Jack's Welding
• YLEISTÄ KORJAUSTYÖTÄ
• HITSAUSTA • SEPÄNTYÖTÄ
Puhelin 675-2553
Ontario ja Douglas kulm.
(Ed's Radio vieressä)

MOORE'S
Esso Service
Huolellinen autopalveluasema
Atlas autorenkaita, akkuja ja varusteita — Expertti autopesua
PUHELIN 674-6986
Lorne ja Walnut kat. kulm.
Sudbury

ILMOITUS ASIAKKAILLEMME!
STARLITE CLEANERS
"Perluxe" hajuton vaatteiden puhdistusliike
1610 Regent St. South Puh. 674-7001
Henkilökunnan loma elok. 5--10 p.
VOITTE SILTI TUODA JA HAKEA VAATTEITA

OTOLLINEN VOLKSWAGENIN OSTOAIKA!
Erikoinen tarjous . . .
jokainen myymämme uusi VOLSWAGEN varataan VAPAASTI $135. arvoisella gasoliinilämmittäjällä.
Auto täynnä lämmintä ilmaa 12 SEKUNNISSA!
Ei tarvitse kärsiä kylmästä, erikoisesti lyhyillä matkoilla ja äärettömän kylmillä ilmoilla.
"CUSTOM" VOLKSWAGEN ainoastaan............ $1795
SUOMALAINEN MYYJÄ
Mielihyvin ilmoitamme, että palveluskunnassamme on nyt kokenut suomalainen autojen myyjä, EINO AHONEN. Hän tulee antamaan suomalaisille avuliaan ja huolellisen palvelun. Hänen kotipuhelin on 694-4804.
PAWSON'S (Sudbury) LTD.
Volkswagen autojen ja trokien myynti ja palvelu
747 Notre Dame Puh. 675-6489 Sudbury
(23-27)

Beaver Laken nuorilla onnistunut ohjelmatilaisuus

Beaver Lake. — Toivomuksien mukaisesti onnistui nuorten järjestämä tilaisuus täällä sunnuntaina suuremmoisesti, jopa ainakin allekirjoittaneen ennakkotoivomuksien mukaan yli odotusten. Taaskin oli Beaver Laken haali täyttynyt kansasta. Oli saapunut nuoria Sudburystä, Wanupista ja ympäristöstä ja myöskin toivomusten mukaan sitä vanhempaankin väkeä, joten nuoret saivat nähdä että kiitollisuudella vanhempi väki näkee nuorten töiden onnistuvan ja kasvavan. Niin tuleekin olla. Lyhyessä ajassa olivat nuoret saaneet kokoon oikein paljon hyvää ohjelmaa jota yleisö mielenkiinnolla seurasi. Oli todella hauskoja numeroita ettei kansan tarvinnut kuumalla ilmalla olla vakavissaan vaan sai antaa naurun ja ilon vapaasti pursua kiitoksesi esityksistä.

Kyllä meillä on hyviä ja lupaavia voimia, monia taluvaisuuden näyttelijöitä. Toivomme nuorille jatkuvaa menestystä huolimatta siitä että jälleen nuoret siirtyvät syksyn tullen koulunpenkille jatkamaan opintoja ja luvut iltaisin vie paljon aikaa. Mutta sittenkin jos innostus on jää aikaa kyllä järjestötyöllekin. Nuorten keskeisin henkilö ja johtaja nuori John Passi Jr. siirtyy kouluun Torontoon syksyllä, vaan uskomme että nuoret täällä siitä huolimatta pitää toimintaa jatkuvasti vireillä ja kohentaa sitä.

Nyt tuli sievoinen summa rahaa Jehun matkakassaan että päästään sinne Tarmolaan suurella nuorten joukolla. Tahdomme nuorille lausua parhaat kiitoksemme hyvästä ja antoisasta illasta ja kiittää kaikkia jotka olivat avustamassa tilaisuuden onnistumista. Liekin toimittaja ja nuorten juhlavieras Lyyli Pärssinen lausulkin kauniita kiitoksen sanoja nuorille hyvin tehdystä työstä. Vielä tahdomme kiittää Orren Heikkiä joka lahjoitti 2 dollaria Jehun matkakassaan. On niitä ystäviä Jehulaisilla ulkona ja kotosalla jotka myöskin ovat sydämestään mukana ja toivovat seuran väreille menestystä kovissa kamppailuissa kotona ja ulkona. Vielä kerran kiitos kaikille. — N.

Kaupungin suurin urakkasopimus

Laurentian yliopisto tiedotti tiistaina Sudburyn kaupungin historian suurimman, $5,676,870 hintaisen rakenusurakan antamisesta.

Yliopiston presidentti, tohtori Harold Bennett sanoi ,että yliopiston rakennuslautakunta antoi tämän koulurakennusten urakan torontolaiselle Janin Building and Civil Works Limitedille.

Mainitun yhtiön tarjous $5,676,-870 on hyväksytty, sopimuksen ollessa kuitenkin riippuvainen niistä mahdollisista alennuksista joita saadaan arkkitehtuuristen muutosten perusteella sekä liitto- ja maakuntahallituksen myyntiveron palautuksista.

Yliopistosuunnitelman ensimmäinen vaihe sisältää kirjaston, luentosalin, taiderakennuksen, tiederakennuksen sekä luokkahuonerakennukset.

Kirjastoa lukuunottamatta kaikkien näiden osien pitää olla valmiina elokuun 1 päivänä 1964. Kirjastorakennuksen valmistumispäivämääräksi on asetettu syyskuun 30 p. 1964.

Suurisummaisin urakkasopimus tätä enen oli Lasalle Blvd:in koulu joka valmistui 1962.

Yliopisto on antanut seuraaville aliurakoitijoille eri alojen töitä. Dominion Bridge Hamiltonista huolehtii rautatöistä, Pioneer Construction Company Sudburysta laittaa tiet ja pihamaat sekä Carrington Constuction Company Sudburysta tulee huolehtimaan putkitöistä.

N-liitto edelleen Kiinan puolella Y-Kansakunnissa

Geneve. — Neuvostoliitto uusi tällä viikolla vaatimuksensa, että Kiinan kansantasavallalle on suotava edustajapaikka Yhdistyneissä Kansakunnissa, huolimatta siitä, että Kiinan ja Neuvostoliiton välillä on olemassa joitakin ideologisia erimielisyyksiä.

Neuvostoliiton edustaja Anatoli Arkadiev Tshekkoslovakian edustajan kannattamana vastusti kuuden vallan ehdotusta YKn sosiaali- ja talousneuvoston vuosikokouksessa täällä, että Afrikan maille annettaisiin suurempi edustus.

"Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan uusimista ei voida toteuttaa ilman Kiinan kansantasavallan oikeuksien palauttamista. Sille on annettava oikeus täyttää sen laillinen edustajapaikka Turvallisuusneuvostossa", sanoi hän konferenssille.

Vanhainkodin muutoksia suunnitellaan

Viime keskiviikkoisessa vanhainkodin johtokunnan kokouksessa puheenjohtaja John Franklin sanoi, että muutamia vähäisiä muutoksia tekemällä olisi mahdollista saada enemmän tilaa tavallisten hoidokkien osastossa vuodehoidokeille.

Mr. Franklin sanoi, että muutoksia on alustavasti harkittu ja että seuraavassa kokouksessa hän voi esittää kuinka paljon muutokset tulisivat maksamaan.

Tällä hetkellä on odotuslistalla 20 vanhusta jotka ovat vuodehoidokkeja.

27 päivänä yli 80 asteen lämpömäärä tämän kesän aikana

Yhdeksän päivää yhtä mittaa kestänyt helleaalto jatkuu perjantaina Sudburyn seudulla. Sääennustajat lupailevat, että elohopea nousee taas 90 asteeseen (F) paikkeille iltapäivällä ja jo aamulla oli 71 astetta. Lauantaiksi ennustellaan edelleen lämmintä säätä ja sen yhteydessä ukkossateita.

Kun tulee taas syksy niin kyllä Sudburyn ihmiset tulevat muistamaan tätä kesää yhtenä kuumimpana kesänä mitä täällä on koskaan nähty.

Viime keskiviikkona mittarit kohosivat kolmannen kerran tänä vuonna 90 asteeseen F. Näin kuumaa ei ole ollut moneen kesään. Kuumin päivä tänä kesänä oli Canadan päivä (heinäk. 1) jolloin mittarit nousivat 94 asteeseen F.

Yksi hyvä puoli on ollut siinä, että yöllä on lämpötila laskenut alhaisemmaksi. Tämä antaa pienen mahdollisuuden lepoon. Alhaisin lämpötila viimeisen 8 päivän aikana oli viime perjantaina, jolloin mittarit laskivat 56 asteeseen F.

Kaksi vuotta sitten lämpömittarit olivat ainoastaan kuutisen päivää yli 80 asteen F. Nämä päivät olivat kolmen kuukauden ajalla touko—kesä- ja heinäkuussa.

Tänä kesänä ovat mittarit olleet yli 80 asteen jo 28 päivänä, vaikka kesä ei ole vielä kuin hiukan yli puolenvälin, niin lämpötila on ollut yli 80 asteen jo useammin kuin kolmen edellisen kesän aikana yhteensä.

Kaupunki tarvitsee toisen paloaseman

Valtuusmies E. F. Proulx, kaupunginhallinnon palosuojelu- ja valaistusasiain toimikunnan puheenjohtaja sanoi tiistaina, että kaupungissa tarvitaan välttämättä toinen täydellisesti palkkatyövoimalla toimiva paloasema.

Palopäällikkö Robert Scott uudisti ehdotuksen, että yksi kaupungin kuudesta vapaapaloasemasta muutettaisiin täysin koneistetuksi ja täydellä palkkatyövoimalla toimivaksi paloasemaksi.

Mr. Proulx sanoi, että viime tiistainen $55,000 tulipalo on todistus siitä että kaupunki tarvitsee välttämättä toisen paloaseman. Samalla annettiin lausunto, että neljä lasta ja yksi mies on saanut surmansa tänä vuonna kaupungin tulipaloissa sekä eräs äiti ja kaksi lasta menehtyi liekkeihin Broder Townshipissa aivan kaupungin ulkopuolella.

Manila. — Filippiinien ulkoministeri Emmanuel Pelaez erosi sunnuntaina syytettyään presidentti Diosdado Macapagalia siitä, että hänen nimensä oli mainittu Stonehillin skandaalin yhteydessä.

Norma Pelkolan
MUISTOLLE
Kuoli 28 päivänä heinäkuuta 1961.

Kaksi vuotta on kulunut,
kun saatoimme Sinut haudan
lepoon.

Nuku unta rauhallista
alla kummun vihreän,
kesän kukat haudallasi
kuiskaa: sua muistamme.

ISÄ, ÄITI JA RAILI.

KUOLLUT
Josephine Paatela Kolari

Sudburysta kuoli Sudburyn Memorial sairalassa, torstaina iltapäivällä, heinäkuun 25 pnä 1963, ollessaan 89 ikävuodellaan.

Edesmenneen Adam Kolarin vaimo. Lähinnä suremaan jäivät kolme tytärtä, mrs. Lauri Kontola (Ida), Wahnapitaessa, mrs. Lauri Puro (Hanna), Long Lake Rd., Sudburysta, mrs. H. L. Meredith (Frances), Sudburysta sekä kolme poikaa, Charles, Absseconissa, New Jersey, Lauri St. Catharinessa ja Taisto Garsonissa.

Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch St. Hautajaiset toimitetaan kappelista maanantaina, kello 1.30 ip. Park Lawn hautausmaahan.

Kuuban sokerilla ei vientipulmia

Kuuban sokerilla ja muilla maataloustuotteilla ei ole vientiongelmia, sillä sosialististen maiden jatkuva kysynnän kasvu takaa meille varmat markkinat, sanoi Kuuban pääministeri Fidel Castro puhuessaan Havannassa maataloutta koskevan neuvottelun päättäjäisissä. Pääministeri Castro kiinnitti puheessaan suurta huomiota maatalouden kysymysten tutkimiseen ja korosti työn oikean organisoinnin merkitystä. Meillä on kaikki mahdollisuudet saada maataloutemme Hollannin tasolle ja meidän on se myös tehtävä, totesi pääministeri Castro. (DLP) —

Ikäneidoilla on esiliinat

Rotterdam. — Satakunta ikäneitoa ja vanhaapoikaa useista eri maista lähti maanantaina Rotterdamista purjehdukselle Espanjaan. Heidän retkensä kestää viisi päivää.

24,294 tonnin hollantilaisen loistoaluksen Statendamin varustamon edustaja kertoi kuitenkin, että vierekkäin sijaitsevien hyttien väliovet tulevat olemaan lukossa ja että nuorilla "ikäneidoilla" tulee olemaan esiliinat "yllättävien kohtausten välttämiseksi".

Sairaslistalla

Joonas Kivi Nairn Centresta on Sudbury Memorial sairaalassa huoneessa No 311. Hän voi ottaa vastaan vieraita.

Maikki Setälä Whitefishista on General sairaalassa kuudennella lattialla huoneessa numero 647. Hän voi ottaa vastaan vieraita.

Ajuri kuoli ja vaimo sairaalaan

26-vuotias Geoffrey Hurst joka oli vierailulla Ithacasta, N. Y:kista sai surmansa auto-onnettomuudessa viime keskiviikkoiltana lähellä Simon järveä, No 17 valtamaantieltä.

Maakuntapoliisin lausunnon mukaan Hurst lensi ulos autostaan jolloin hän joutui sen alle ja ruhjoutui.

Mrs. Hurst sai kasvoihinsa ja päähänsä vammoja. Hänet kuljetettiin ambulanssilla Sudburyn Memorialsairaalaan, jossa hänen tilansa sanotaan olevan tyydyttävän.

USAn helikopterit hyökkäyksissä Viet Namissa

Saigon, Etelä-Vietnam. — Viikon alussa käytettiin avoimesti yhdysvaltalaisia helikoptereita aseellisissa hyökkäyksissä Viet Kongin joukkoja vastaan alueella Saigonista pohjoiseen.

Tämä oli jo toinen kerta viikon kuluessa, että yhdysvaltalaisia helikoptereita oli käytetty hyökkäysaseina maansa itsenäisyyttä vaativia Viet Kongin joukkoja vastaan. Aikaisemmin niitä (aseistettuja helikoptereita) väitetään käytetyn vain saattolentokoneina toisille aseettomille helikoptereille, joilla on kuljetettu Viet-Namin länsimielisen hallituksen asejoukkoja taistelualueille ja niiltä pois.

Yksityisistä lähteistä ilmoitettiin, että noin 70 Viet Kongin varsinaisten asevoimien jäsentä oli kaatunut ja 8 sissiä, joiden lisäksi 34 vietkongilaista oli haavoittunut.

Länsimielisen hallituksen virkailijoita on viime aikoina huolestuttanut se, että Viet Kongin joukot ovat käyttäytyneet niin kuin heillä olisi rajaton määrä ammuksia. Aikaisemmin heidän hyökkäyksilleen leimaa antavana seikkana on ollut se, että ne ovat käyttäneet ammuksia varsin säästäväisesti.

Muualla Viet-Namissa Viet Kongin joukot ovat suorittaneet hyökkäyksiä kahta hallituksen tukikohtaa vastaan länteen My Thosta. Nämä hyökkäykset tapahtuivat alkuviikosta ja hallituksen ilmoituksen mukaan näissä tukikohdissa olleesta 40 miliisistä oli 37 kadoksissa.

Epäluuloisuus kävi liian rasittavaksi

Moskova. — Yhdysvaltain kansalainen Victor Hamilton on pyytänyt poliittista turvapaikkaa Neuvostoliitossa Neuvostoliiton hallituksen äänenkannattaja Izvestijan julkaiseman avoimen kirjeen mukaan.

Hamilton ilmoitti kirjeessä työskennelleensä aikaisemmin Fort Meadessa Marylandissa kansallisen turvallisuustoimiston palveluksessa. Hän sanoi erikoistuneen keski-itää koskeviin kysymyksiin. Hänen ilmoitetaan olevan arabialaista alkuperää.

Hän sanoi loikanneensa sen epäluuloisen ilmapiirin johdosta, joka vallitsi toimistossa.

"Yhdysvaltalaiset teeskentelevät väittäessään, että turvallisuustoimisto on tarkoitettu turvaamaan USAn turvallisuutta, samalla kun he itse yrittävät tuhota muiden maiden turvallisuuden", selitti Hamilton.

Ainoa yksinomainen
SUORA KULKUVUORO HELSINKIIN
suositulla, ystävällisellä
M. S. BATORY laivalla
MONTREALISTA — ELOKUUN 16
poiketen Southamptonissa, Kööpenhaminassa ja Gdyniassa
Alhaisin lipun hinta yhtäälle päin — turistiluokassa $268.00.
BATORY on miellyttävä, tahraton ja puhdas laiva, joka on hyvin tunnettu ystävällisyydestään, lämminsydämisestä ilmapiiristään, erinomaisesta tarjoilustaan ja kohteliaasta palvelusta.
"Säästökauden" kulkuvuorot Kööpenhaminaan, mistä on erinomaiset yhteydet joka puolelle Suomea: Montrealista syysk. 20, lokak. 16 ja marrask. 11; JOULUHUVIMATKA Quebecista — joulukuun 7.päivänä.
Lisätietoja ja paikkavarauksia saatte lähimmältä matka-asiamieheltä, tai
GDYNIA AMERICA LINE
220 Bay St. Toronto 1, Ont.
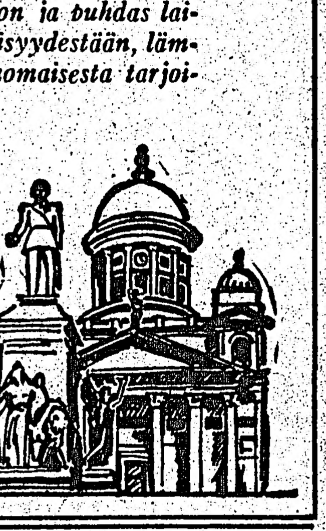

Gdynia American Linjaa edustaa:
VAPAUS TRAVEL AGENCY
MATKATOIMISTO
100 ELM ST. WEST SUDBURY, ONTARIO

MAAILMAN PARHAIMPIA
SONY-*merkkisiä*
TRANSISTORI-RADIOITA
Vapauden liikkeestä on nyt saatavissa näitä erittäin vähällä paristosähkövoimalla toimivia pienoiskokoisia radioita, jotka soveltuvat erinomaisesti käyttöön matkustaessa, autossa, metsästys- ja kalastusmatkoilla — lyhyesti sanottuna vaikka missä, jossa ei ole saatavissa tavanomaista sähkövirtaa.
Varastossa on seuraavia malleja:
SONYN TASKUMALLI TRW 621
taskuun sopiva transistoriradio, jonka yhteydessä erittäin hyvin toimiva kello, joka voidaan asettaa kääntämään radio päälle automaattisesti aikaisemmin määrättynä aikana ja pois 30 minuuttia myöhemmin. Radio toimii yhdellä 9 voltin patterilla, jotka ovat saatavissa kaikkialla. Radion väri koralli ja harmaa, kahden vivahteinen harmaa tai mustan- ja kullanvärinen. Toimii kuudella transistorilla. Nahkainen suojus ja korvakuuloke.
HINTA VAIN $59.95
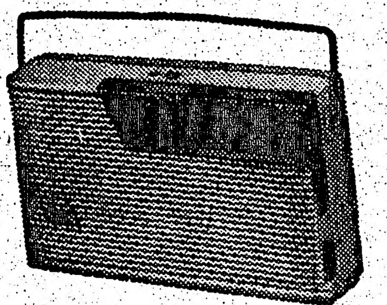
TR-75
Erittäin siro näöltään, varustettu 7 transistorilla. Kolmessa taskulampun patterissa riittää sähkövoima aina vuoteen asti.
HINTA $59.95
TR-6081 — Yllättävä vuoden 1963-mallinen lisä Sonyn radiovalikoimaan. Erittäin kauniiksi suunniteltu 6 transsistorin äänimodulaatioradio varustettuna kantokotelolla.
HINTA $49.95
TR-84 HINTA $69.95
Erittäin tehokas radio, jonka ääni on selvä, täyteläinen ja voimakas. Erittäin herkkä vastaanotossa. Mitoiltaan 7¾ x 4⅛ 1 1/16 t. Painaa alle 2 paunaa. Koneistoon sijoitettu antenni. 8 transistoria, toimii 12 kuukautta 3:lla taskulampun patterilla.
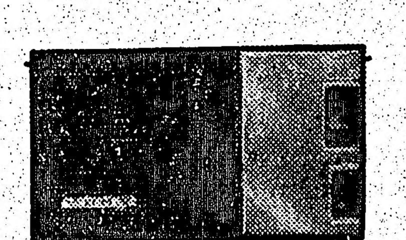
TR-817 — Uusi taskumalli varustettuna erittäin herkällä radiofrekvenssivahvistajalla, 8 transistorilla, 1 kaksielektrodiputkella ja 1 elektrooniputkella. Kantokotelo, kuulokkeet ja patterit. HINTA $59.95
SONY TR716Y

Uusilla ominaisuuksilla varustettu 7-transistorinen radio uuteen alhaiseen hintaan. Erittäin herkkä asemien erittelyssä lyhyaalloilla. Kokoonmenevä antenni. Toimii 6—12 kuukauteen kahdella tavallisella taskulampun patterilla. Yhdessä nahkaisen kotelon ja kuulotorvien kanssa.
AINOASTAAN
$69.95
SONY TR 712/0 SÄHKÖJOHDOTON 7 transistorinen kotiradio, joka on todella liikutettava niin sisällä kuin ulkonakin. Koko 11½"x4"x5¾" — painaa kolme pauaa kuusi unssia. Toimii aina 12 kuukauteen asti vain kolmella tavallisella taskulampun patterilla.
HINTA VAIN $49.95

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd.
100 Elm St. W. P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

Toivotamme menestystä suurjuhlalle!

"SPORT" TAKKEJA
Täysivillaisia tweed "sport" takkeja, Tavall. 29.95
ERIKOISUUS 19.95
HOUSUJA
Yllämainittujen "sport" takkien kanssa sopivia täysivillaisia englantilaisia worsted-housuja. Tavall. 19.95
ERIKOISUUS 12.95
SILKKI-VILLAPUKUJA
Ovat keveitä ja viileitä kuumilla ilmoilla.
89.95
Paquettes
J. T. Paquette & Sons Limited
"Sudburyn suurin miesten pukimo"
84 Durham St. S. Puh. 675-6641 Sudbury